

Obsah

Jiří Sladký a Ivona Matějková
Zpráva o činnosti Západočeské pobočky
České botanické společnosti za rok 20191

Jiří Sladký
Jarní krajinou kolem Rýzmborku2

Ivona Matějková a Jaroslava Nesvadbová
Za jarní květenou do Zábělé a po zrušené
železniční trati3

Sylvie Pecháčková
Výprava za vzácnými živočichy a rostlinami
na Šlovický vrch5

Ivona Matějková
Botanická exkurze okolo Černošína a na
sopečný vrch Vlčí horu.....5

Lenka Pivoňková
Exkurze z Holostřev do Skviřína na
Tachovsku7

Sylvie Pecháčková
Flóra obnažených den pěti boleveckých
rybníků8

Karel Čížek a Jaromír Sofron
Exkurze k rybníkům na Chudenicku10

Jana Nová
Rozšíření bolševníku velkolepého a křídlatek
na pobřeží plzeňských řek
4. část – Berounka11

Jaroslava Nesvadbová
Ambrosia artemisiifolia na Plzeňsku – překvapení
a omluva14

Míroslava Šandová
Flóra a vegetace bývalé železniční stanice Zbiroh
.....15

Redakční rada: Ivona Matějková
Jana Nová
Sylvie Pecháčková

Odpovědný redaktor: Sylvie Pecháčková

Technický redaktor: Jana Nová

Kresba na první straně obálky: Miloslav Vondráček

Calluna uveřejňuje:

Organizační zprávy
Zprávy z botanického života
Kratší články z floristiky, geobotaniky a ekologie rostlin, s důrazem na západní Čechy
Články o botanických zahradách
Práce z dějin botaniky
Recenze knih s botanickou tematikou
Personalia botaniků
Bibliografie

Rukopisy zasílejte na adresu:

Sylvie Pecháčková, Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň

e-mail: spechackova@zcm.cz, tel. 378 370 431

Pokyny pro autory jsou uvedeny na 3. straně obálky.

CALLUNA, časopis západočeských botaniků.

Vydává Západočeská pobočka České botanické společnosti. Vychází nepravidelně. Toto číslo vyšlo v únoru 2020.

ISSN 2464-5648

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České botanické společnosti za rok 2019

Západočeská pobočka ČBS měla v roce 2019 celkem 46 členů, tedy o dva členy více než v předchozím roce (do pobočky vstoupili Vladimír Melichar a Milan Štech – u obou obnovené členství).

Sídlem pobočky bylo pracoviště oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni, Tylova ul. 22. Výbor pobočky se v roce 2019 sešel třikrát, pracoval ve složení: Jiří Sladký (předseda), Ivona Matějková (jednatelka), Lenka Pivoňková (hospodářka), Sylvie Pecháčková (odpovědná redaktorka časopisu Calluna), Jaroslava Nesvadbová, Jaromír Sofron (na počátku září 2019 se členství ve výboru pobočky vzdal), Eva Volfová (členové výboru).

V roce 2019 se uskutečnily následující akce pobočky i aktivity jejích členů:

Výroční členská schůze se konala 16. 2. (celkem 25 účastníků); po oficiálním programu proběhla přednáška Petra Pyška: **Všude dobře, v cizině nejlépe: rostlinné invaze v minulém i současném světě** (65 účastníků).

Přednášky, konané ve spolupráci se Západočeským muzeem v Plzni a nabízené veřejnosti

23. 1. – Vladimír Melichar: Flóra a vegetace NPR Rolavská vrchoviště se zaměřením na nejvzácnější druhy rostlin (24 účastníků).

6. 3. – Zdeněk Kaplan: Co přináší databáze Pladias botanikům? (14 účastníků).

22. 10. – Petr Kuneš: Šumavské lesy již nehoří, aneb dlouhodobá dynamika disturbance horských lesů z různých pohledů (30 účastníků).

13. 11. – Milan Štech: Květena Šumavy/Flora des Böhmerwaldes – českobavorský přeshraniční projekt završí dlouholeté snahy botaniků o vytvoření společného díla (35 účastníků).

Exkurze pořádané pobočkou

28. 4. – Jiří Sladký: Jarní krajinou kolem Rýzmburku (11 účastníků) – exkurze pořádaná ve spolupráci s AOPK ČR, viz Calluna 2020: 2.

8. 5. – Jaroslava Nesvadbová: Za jarní květenou do Záběle a po zrušené železniční trati (19 účastníků), viz Calluna 2020: 3–5.

1. 6. – Jan Bureš a Ivona Matějková: Botanická exkurze okolo Černošína a na sopečný vrch Vlčí horu (12 účastníků), viz Calluna 2020: 5–6.

10. 8. – Lenka Pivoňková: Z Holostřev do Skviřína (2 účastníci), viz Calluna 2020: 7–8.

Exkurze pořádané ve spolupráci s AOPK

18. 5. – Ondřej Peksa a kol.: Za vzácnými živočichy a rostlinami na Šlovický vrch (celkem asi 60 účastníků), viz Calluna 2020: 5.

27. 5. – Jiří Sladký: Orchidejové louky Staré Huti u Nemanic (celkem 15 účastníků).

Další činnost pobočky

4. 12. – Předvánoční posezení nad herbáři, v sídle pobočky (10 účastníků).

Floristický průzkum

Spolupřádání celostátního floristického kurzu v Plasích ve dnech 7. 7.–13. 7. 2019, viz Calluna 2020: 23–24.

Druhá etapa sledování výskytu nepůvodních druhů: *Portulaca oleracea*, *Eragrostis minor*, *Impatiens glandulifera*, *Virga pilosa*, *Virga strigosa*. Materiály soustřeďují O. Bílek, J. Bureš, J. Nesvadbová a L. Pivoňková.

***Cardamine hirsuta* – terénní průzkum** na podnět výroční schůze pobočky v r. 2019. Výsledky zpracovávají a připravují ke společnému publikování J. Nesvadbová (Plzeňsko) a J. Brabec (Karlovarsko).

Ze svých floristických průzkumných cest **předali členové pobočky položky do herbáře Západočeského muzea** (J. Brabec, J. Bureš, K. Čížek, I. Kinská, I. Matějková, J. Nesvadbová, R. Paulič, S. Pecháčková, L. Pivoňková, J. Sladký, J. Sofron).

Zajímavé floristické nálezy z regionu jsou zveřejněny v Calluna 2020: 18–22. Svými nálezy s lokalitami přispěli: P. Bezstarosti, K. Čížek, M. a J. Kalibánovi, I. Matějková, J. Michálková, J. Nesvadba, J. Nesvadbová, R. Paulič, S. Pecháčková, L. Pivoňková, J. Sladký a J. Sofron.

Členové pobočky přispěli svými nálezy do **Additament** (Zprávy české botanické společnosti, Additamenta XVII): R. Hlaváček, V. Melichar, R. Paulič, P. Tájek, a do **databáze české flóry a vegetace Pladias** (<https://pladias.cz/>): R. Hlaváček, R. Paulič, L. Pivoňková.

Účast na konferencích

7. 6.–9. 6. – **Konference u příležitosti výročí 60 let od založení Jihočeské pobočky České botanické společnosti** v Českých Budějovicích se zúčastnilo 5 členů pobočky.

30. 11.–1. 12. – **Konference ČBS na téma „Botanické sbírky a databáze a jejich využití ve výzkumu a praxi“ a valné shromáždění ČBS**, Praha – Albertov (6 členů pobočky).

Ediční činnost

V roce 2019 bylo vydáno jedno číslo časopisu Calluna 2019/1 o 23 stranách a mimořádné číslo (Rejstřík druhových jmen uveřejněných v časopise Calluna 1996–2019) o 77 stranách. Obě čísla jsou ke stažení: <https://www.zcm.cz/component/k2/calluna>.

Program akcí pobočky je zveřejňován na webových stránkách Západočeského muzea v Plzni: <http://www.zcm.cz/zpc-pobocka-ceske-botanicke-spolecnosti>.

Jiří Sladký
předseda

Ivona Matějková
jednatelka

Z BOTANICKÉHO ŽIVOTA

Jarní krajinou kolem Rýzumberku

Jiří Sladký

V neděli 28. dubna se uskutečnila vycházka do okolí Kdyně. Sraz byl na železniční stanici v Koutě na Šumavě, kde nás uvítal přeletující luňák červený. Vycházka měla krajinářskou a botanickou náplň. Několik účastníků prozkoumávalo flóru místního kolejiště, kde jsme si mohli demonstrovat jarní efemérní květeny, např. *Cerastium glomeratum* (PL), *Lepidium campestre*, *Myosotis discolor*, *Myosotis ramosissima*, *Saxifraga tridactylites*, *Valerianella locusta* a šířící se *Cardamine hirsuta* (PL). V silničním příkopu nás uvítal zplanělý „bodlák“ *ostropes trubil* (*Onopordum acanthium*).

Dále naše exkurzní trasa vedla přes Váchalův mlýn na soustavu asi tří rybníčků v lesíku Peklo, kde nás upoutal výskyt *Paris quadrifolia*. Za chladného, ale příjemného počasí jsme dále směřovali starou polní cestou do osady Starý Dvůr, kde jsme obdivovali *Buglossoides arvensis* (PL) a solitérní jedince jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*), dubu letního (*Quercus robur*) (především na hrázi rybníka Parýzek) a čtyř lip. Ve Starém Dvoře nás nalákal k průzkumu starý třešňový sad, dnes již neobhospodařovaný, kde jsme konfrontovali intenzitu hospodaření v krajině dříve a dnes, především porovnáním leteckých snímků z let asi 1950 a 2017.

Za kroužení čápa bílého jsme se vydali šplhat na vrchol Rýzumberku (665 m). V okolí lesního amfiteátru a zříceniny bývalého hradu jsme mohli zhlédnout zástupce

místní hájové květeny, např. *Actaea spicata*, *Anemone ranunculoides*, *Asarum europaeum*, *Chaerophyllum temulum*, *Corydalis intermedia*, *Galium odoratum*, *Hepatica nobilis*, *Myosotis sylvatica*, *Primula veris*, *Viola reichenbachiana* a vzácnější *Omphalodes scorpioides* (C4a; PL). I zde nás kolem hradních příkopů upoutaly staré exempláře javorů, jasanů, ale i jilmů. V sešlapávaném trávníku před rozhlednou rostly drobné shluky *Arenaria serpyllifolia* (PL).

Odměnou za výstup nám byl krásný výhled do krajiny z hradní „věže“ na hřebeny Šumavy, Branžovského hvozdu, Sedmihorí, Českého lesa až na německý Hohen Bogen. Po sestupu z „věže“ jsme se již vydali na poslední cíl exkurze, kterým byl vrchol kopce Škarman [Škarmaň] (kóta 680 m). V jeho okolí se nachází starý listnatý porost na suti, s převládajícími jasanem, kleny a duby (*Fraxinus excelsior*, *Acer pseudoplatanus*, *Quercus robur*), v podrostu s *Galeopsis pubescens* a *Poa nemoralis*. Pro účastníky odjíždějící vlakem byly na kdyňském nádraží k vidění kolonie *Bromus tectorum* (PL).

Všem účastníkům exkurze patří veliký dík za aktivní účast a vytrvalost.

Pozn.: nomenklatura cévnatých rostlin byla sjednocena dle Kubáta a kol. (Kubát et al. 2002). Zkratka PL = herbář Západočeského muzea v Plzni.

Literatura

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.

Obr. 1. Účastníci exkurze na hrázi rybníka Parýzek.

Za jarní květenou do Zábělé a po zrušené železniční trati

Ivona Matějková a Jaroslava Nesvadbová

Na státní svátek, ve středu 8. května 2019, se nás v Bukovci na zastávce autobusu č. 28 sešlo nečekaně hodně, celkem 17 účastníků: M. Bertovská, K. Bertovský, E. Hrdinová, O. Hrůzová, J. Kalibán, I. Kinská, K. Křížová, I. Matějková, J. Nesvadba, L. Pivoňková, H. Sladká, J. Sladký, Sprinzlový Anna, Kateřina, Magdaléna, Veronika a Zuzana. V druhé polovině trasy se k nám přidala ještě Kateřina Iberlová. Exkurzi vedla Slávka Nesvadbová, zapisovala Ivona Matějková, která rovněž zpracovala nasbírané rostliny pro herbář.

Prekvapilo a potěšilo nás šest menších dětí, které byly příjemnými účastníky naší výpravy. Brzy jsme pochopili, že to jsou děti zvyklé chodit do lesa; vycházka je bavila, vždy si našly něco, co je upoutalo.

Oblast lesa Zábělá patří k floristicky velmi pestrým a dobře probádaným územím. Hlavním impulsem pro naplánování naší exkurze bylo nedávné ukončení zdejší vlakové dopravy v souvislosti s vybudováním tunelu mezi Ejpovicemi a Plzní-Doubravkou. Od prosince 2018 vlaky Zábělou neprojíždějí a my jsme se zde mohli bezpečně pohybovat. Zůstala zde pouze jedna kolej, druhá byla rozřezána a odstraněna. Byl odvezen i štěrka, do kterého byla kolej položena. Měla by zde být zřízena cyklostezka, hovoří se i o výletních drezinách z Bukovce do Chrástu.

Nás zajímalo opuštěné kolejiště a především floristicky bohaté skalnaté svahy nad tratí. V minulosti zde botanizovali snad úplně všichni, kdož se kdy floristikou Plzně zaobírali. Cévnaté druhy Zábělé, historie jejich nálezů i příslušná literatura jsou zpracované v květeně Plzně (SOFRON & NESVADBOVÁ 1997) a sousedního Chrástu (NESVADBOVÁ & SOFRON 2007). V květnu 2008 vedla do zdejšího území jednodenní exkurze Západočeské pobočky ČBS (PECHAČKOVÁ 2009).

Příjemně naladěni jsme se vydali po stopách našich předchůdců; během půldenní exkurze se nám podařilo projít klasickým botanickým tempem úsek bývalé trati v délce ca 0,7 km s okolními skalnatými svahy. Také se naskytla příležitost navštívit přírodní rezervaci Zábělá a přilehlé nivní louky u Berounky. Pohybovali jsme se v území, které leží ve fytogeografickém okrese Křivoklátsko v podobě výběžku zasahujícího do Plzeňské pahorkatiny.

V průběhu naší výpravy byly sebrány exempláře některých zajímavějších druhů rostlin a uloženy do herbáře na oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni (PL). Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KUBÁT et al. 2002). Významnější druhy jsou vyznačeny tučným písmem, u taxonů zahrnutých do Červeného seznamu ČR a Vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. (s novelizací pozměňovací vyhlášky 175/2006) je uveden příslušný stupeň ohrožení (GRULICH & CHOBOT 2017).

Níže následuje výčet jednotlivých navštívených lokalit:

Plzeň-Doubravka, ul. Hlavní, průchod mladou lipovou alejí po naučné stezce Zábělá směrem k ulici Mezi Podjezdy, v koseném trávníku u chodníku *Ficaria bulbifera* subsp. *verna*, *Plantago media*, *Ranunculus bulbosus*.

Ve stráni nad chodníkem (ul. Hlavní) rostly náletové dřeviny *Corylus avellana*, *Quercus robur*, *Prunus cerasifera*, *Salix caprea* a *Tilia cordata*, v bylinném patře byly zapsány *Cerastium arvense*, *Myosotis arvensis*, *Potentilla tabernaemontani*, *Sedum spurium*.

Po zeleně značené turistické trase (ulice K Úvozu s navazující pěšinou vedoucí k dětskému hřišti, ohništěm a posezením): kolem stránky s náletovými dřevinami včetně *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Crataegus* sp., *Prunus avium*, *Sambucus nigra* a *Symphoricarpos albus* (zplan.), v podrostu převaha nitrofilních druhů *Aegopodium podagraria*, *Chelidonium majus*, *Lamium maculatum*, *Moehringia trinervia*, *Stellaria holostea*, hojně zmlazující *Sambucus nigra*, v okraji u hřiště zaznamenána kolonie *Hedera helix*.

Obr. 2. Botanizování ve staré koleji.

Nelesní plošina s dětskými prolézačkami, ohništěm a posezením, ca 150 m JV od Zemědělského náměstí v Plzni-Bukovci, 49°46'17.326"N, 13°26'34.977"E: *Bromus erectus*, *Campanula patula*, *Dianthus carthusianorum*, *Galium verum*, *Thlaspi caerulescens* (PL).

Přechod do opuštěného kolejiště s odstraněnou kolejí, ca 165 m VJV od Zemědělského náměstí v Plzni-Bukovci, odtud po bývalé trati směrem na Prahu: *Anemone nemorosa*, *Arabidopsis thaliana*, *Asarum europaeum*, *Bromus tectorum*, *Cardaminopsis arenosa* (PL), *Cerastium pumilum*, *Descurainia sophia*, *Erophila verna*, *Falcaria vulgaris*, ***Galeopsis angustifolia*** (C3), *Galium aparine*, *Galium verum*, *Geranium robertianum*, *Hylotelephium maximum*, *Leucanthemum vulgare* agg., *Lactuca serriola*, *Lathyrus tuberosus*, *Lithospermum arvense* (PL), *Lotus corniculatus*, *Malus* sp. (zplan.), *Muscari armeniacum* (zplan.), *Myosotis stricta* (PL), *Pulmonaria obscura*, *Ranunculus auricomus* (PL), *Securigera varia*, *Senecio vulgaris*, *Silene vulgaris*, *Stellaria media*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Urtica dioica*, *Vicia hirsuta*, *Viola arvensis*, v okrajích zmlazující dřevinný nálet *Betula pendula*, *Euonymus europaeus*, *Robinia pseudacacia*, *Rosa canina*.

Při doplňkové exkurzi J. Nesvadbové 24. 6. 2019 bylo sebráno *Erysimum durum* (PL), *Galeopsis angustifolia* (PL), *Geranium dissectum* (PL).

Bukovecká bulžníková skála nad opuštěným kolejištěm, ca 350 m V od Zemědělského náměstí v Plzni-Bukovci, strmý severozápadně orientovaný svah: rychlé šíření *Carpinus betulus*, z dalších dřevin zapsány *Ligustrum vulgare*, *Quercus rubra*, *Sorbus aucuparia*, v doprovodu *Humulus lupulus*. Z bylin byly zjištěny *Anthriscus sylvestris*, *Achillea millefolium*, *Artemisia vulgaris*, *Asplenium trichomanes*, *Bromus mollis*, ***Cardamine hirsuta***, *Dryopteris filix-mas*, *Erophila spathulata*, *Fragaria vesca*, *Geum urbanum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Linaria vulgaris*, *Sanguisorba minor*, ***Saxifraga tridactylites*** (C3, §2), *Steris viscaria*, *Trifolium alpestre*, *Viola collina*, *Viola hirta*, *Veronica arvensis*.

Skalnatý svah po pravé straně trati směrem na Prahu, severozápadní orientace, ca 570–595 m VSV od Zemědělského náměstí v Plzni-Bukovci: *Aegopodium podagraria*, *Ajuga genevensis*, *Alliaria petiolata*, *Anthemis arvensis*, *Arabis glabra*, *Arctium* sp., *Arenaria serpyllifolia*, *Avenella flexuosa*, *Bromus sterilis* (PL), *Calamagrostis epigejos*, *Calluna vulgaris*, *Campanula persicifolia*, *Campanula rotundifolia*, *Cardamine hirsuta* (PL; vystupuje od okraje kolejiště na skalní výchozy, vitální vzrůstné exempláře), *Carlina vulgaris*, *Centaurea stoebe*, *Cerastium holosteoides*, *Cerastium pumilum* (PL), *Cystopteris fragilis*, *Dactylis glomerata*, *Echium vulgare*, *Erigeron annuus*, *Erysimum* sp., *Fallopia convolvulus*, *Festuca ovina*, *Fragaria vesca*, *Frangula alnus*, *Galeopsis* sp., *Genista germanica* (PL), *Geranium* cf. *dissectum* (bez květu), *Hieracium lachenalii*, *Hypericum perforatum*, *Impatiens parviflora*, *Knautia arvensis*, *Lamium purpureum*, *Lembotropis nigricans* (PL, sběr 24. 6. 2019), *Leucanthemum vulgare* agg., *Linum catharticum*, *Lonicera xylosteum*, *Luzula luzuloides*, *Melica nutans*, *Pastinaca sativa* (cf. subsp. *urens*), *Pimpinella saxifraga*, *Pinus sylvestris*, ***Polygala chamaebuxus*** (C3, §2; PL), *Populus tremula*, *Rubus* sp., *Rumex acetosella*, *Sambucus nigra*, *Sambucus racemosa*, *Sanguisorba minor*, *Saxifraga granulata*, *Sedum rupestre*, *Sedum sexangulare*, *Sedum* sp. ster., *Sisymbrium loeselii*, *Stellaria holostea*, *Steris viscaria*, *Thymus pulegioides*, *Valerianella locusta*, *Veronica chamaedrys*, *Verbascum* cf. *lychnitis*, *Veronica officinalis*, *Veronica sublobata*, *Viburnum opulus*, *Viola riviniana*. Nalezli jsme zde také sterilní

růžice připomínající vzácnější teplomilný druh ***Scabiosa columbaria*** (C3; PL). Totožnost druhu se podařilo prokázat až později: při dodatečné výpravě 24. 6. 2019 byl sebrán a přesazen do květináče, 15. 8. vyjmut, vylišován a herbariová položka byla předána do PL.

Okraj přírodní rezervace Zábělá pod kolejištěm: dubohabřiny s převahou *Carpinus betulus* a hojným zastoupením *Pinus sylvestris* a *Quercus petraea*, v podrostu *Poa nemoralis*.

Po žlutě značené turistické trase (stezce) přechod na oblíbenou turistickou vyhlídku Koží bouda ležící v nadmořské výšce ca 325 m (49°46'34.821"N, 13°26'49.717"E), v bylinném patře *Hieracium murorum*, *Hieracium pilosella*, *Luzula campestris*, *Poa angustifolia*, *Poa pratensis*, *Quercus* sp. juv., *Scleranthus annuus*, *Scleranthus perennis*, *Silene nutans*.

Květnatá kosená louka v nivě Berounky, ca 665 m SSV od Zemědělského náměstí, 49°46'39.311"N, 13°26'39.540"E, travní dm silně narušený černou zvěří, místy plošně rozrušený, zaznamenáno výraznější vysychání půdy. Zapsali jsme tyto druhy: *Betonica officinalis*, *Carex acutiformis*, *Carex brizoides*, *Echinops sphaerocephalus*, *Filipendula vulgaris*, ***Galium boreale*** (C4a), *Galium verum*, *Geranium pratense*, *Peucedanum oreoselinum* (C4a), ***Potentilla alba*** – vitální kolonie (C3; PL – do herbarie sebrán exemplář vyrytý černou zvěří), *Ranunculus bulbosus*.

V neobhospodařovaných porostech na pravém břehu Berounky zjištěny *Carex buekii* (C4a), *Viola tricolor*, *Virga* sp. ster. (PL), ***Thalictrum lucidum*** (C3). Zaznamenány stopy po činnosti bobrů.

Po pravém břehu Berounky pod Koží boudou: lesní porost s převahou *Carpinus betulus*, mladý exemplář ***Ulmus minor*** (C4a), v bylinném patře *Convallaria majalis*, *Corydalis intermedia*, *Galeobdolon luteum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hepatica nobilis*, *Hieracium sabaudum*, *Polypodium vulgare*, *Pyrethrum corymbosum*.

Poté jsme opustili nivu Berounky, v místech bývalého přívozu (fungoval od r. 1915 do počátku okupace, cf. MIKOTA & KOKEŠ 2014) jsme po břehu prošli kolem obrazu Madony na výrazné skále. Po úzkém a příkrém historickém schodišti z ostře pálených cihel jsme vystoupali zpět na ostroh nad Bukovcem s malým dětským hřištěm a posezením.

Květnová exkurze do Zábělé byla zajímavá jak floristickými nálezy, tak příjemnou, takřka rodinnou pohodou. Většinu dříve udávaných druhů jsme ověřili. Nezadařilo se najít *Antennaria dioica* (C2t); bylo by dobré se sem ještě příležitostně vrátit. Do příštích let se nabízí úvaha připravit podobnou kratší exkurzi do míst dostupných městskou dopravou, a tím umožnit i botanikům na mateřské dovolené přijít zase i s dětmi.

Literatura

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů ČR. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. & LUSTYK P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 p.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.
- MIKOTA P. & KOKEŠ M. (2014): Zábělá včera, dnes a zítra. – Ed. Nakl. Ing. Petr Mikota, 80 p.

- NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. (2007): Vegetace a flóra katastru obce Chrást. – Sborn. Západočes. muz., Plzeň, Přír., 108: 1–72.
- PECHÁČKOVÁ S. (2009): Jarní květena strání nad železniční tratí mezi Plzní-Doubravkou a Bukovcem. – Calluna 14/1: 2.
- SOFRON J. & NESVADBOVÁ J. [eds] (1997): Flóra a vegetace města Plzně. – Západočeské muzeum Plzeň, 200 p.

Výprava za vzácnými živočichy a rostlinami na Šlovický vrch

Sylvie Pecháčková

18. 5. 2019 proběhla exkurze pro veřejnost, pořádaná ve spolupráci s AOPK ČR. Z nádraží v Dobřanech vyrazilo přes 60 lidí všech věkových kategorií, takže po společném výkladu základních informací (Ondřej Peksa, Zdeněk Myslík) se účastníci rozdělili do skupin. Někdo se tak dozvěděl víc o rostlinách, někdo o zvířatech. Za botaniky provázely Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková, soustředily se na běžné druhy, léčivky či jinak zajímavé druhy, na které se ptaly i děti. Ze vzácností se podařilo potvrdit odemku vodní (*Catabrosa aquatica*), ovšem trpasličí velikosti. Mile nás překvapilo, že v konkurenci koní, kuněk a žabronožek byl živý zájem i o rostliny.

O trochu více se dozvíte zde:

- PECHÁČKOVÁ S. (2019): Za vzácnými živočichy a rostlinami na Šlovický vrch. – Dobřanské listy, červen: 23.
https://storage.cinemaware.eu/1414/316/DL_cerven_19_w.pdf

Botanická exkurze okolo Černošína a na sopečný vrch Vlčí horu

Ivona Matějková

V sobotu ráno 1. 6. 2019 se na náměstí v Černošíně setkalo celkem deset účastníků exkurze: Petr Cimický, Zuzana Černíková, Eva Hanzalová, Jiří Kalibán, Ivana Kinská, Ivo Matějka, Pavel Pecháček, Sylvie Pecháčková, Anna a Martina Rejzkovy. Přivítali se s nimi vedoucí exkurze Jan Bureš a Ivona Matějková. Cílem naší exkurze byla především rozmanitá květena rostoucí na třetihorních čedičových výlevech nedaleké Vlčí hory (kóta 704).

V průběhu akce byl prováděn sběr některých zajímavějších druhů rostlin, které jsou uloženy v herbáři oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni (zkratka PL). Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KUBÁT et al. 2002), významnější druhy jsou vyznačeny tučným písmem. U taxonů zahrnutých do Červeného seznamu ČR a Vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. (s novelizací pozměňovací vyhlášky 175/2006) je uveden příslušný stupeň ohrožení (GRULICH & CHOBOT 2017).

První botanický objev byl učiněn na vlakovém nádraží ve Stříbře, kde jsme vyzvedávali některé z účastníků exkurze. Rostly zde kolonie *Vulpia myuros* (C3; PL), která se v poslední době šíří na různá antropicky ovlivněná stanoviště v teplejších oblastech. V Černošíně jsme pak naši hromadnou výpravu započali prohlídkou místního Infoturistického parku na jižním okraji obce; v udržovaném kulturním trávníku jsme zapsali alespoň tu a tam rostoucí *Bellis perennis*. Poté jsme se vydali po žlutě značené turistické trase (vyasfaltovaná cyklostezka) k parkovišti pod žříceninou hradu Volfštejn. V travnatém plácku u parkoviště, ve vzdálenosti ca 365 m JZ od kostela sv. Jiří v Černošíně, jsme zaznamenali *Hieracium caespitosum* (PL) a *Trifolium dubium*.

Na vedlejším poli nás zaujala jednodlá červeň kvetoucího jetele inkarnátu (*Trifolium incarnatum* – PL).

V dalším úseku žlutě značené turistické trasy vedoucí ke žřícenině hradu Volfštejn, ca 365–845 m JZ od kostela sv. Jiří v Černošíně, byly v okrajích cesty zapsány druhy *Alchemilla vulgaris*, *Alliaria petiolata*, *Anthriscus sylvestris*, *Arrhenatherum elatius*, *Bromus hordeaceus*, *Festuca ovina*, *Fragaria moschata* (PL), *Fragaria vesca*, *Leucanthemum vulgare* agg., *Myosotis nemorosa*, *Ranunculus repens*, *Trifolium alpestre* (PL) a *Vicia sepium* (PL). V prosvětleném borovém lese naproti sportovnímu hřišti upoutalo naši pozornost druhově bohatší bylinné patro se čtyřmi druhy jestřábníků (*Hieracium lachenalii*, *Hieracium murorum*, *Hieracium pilosella* a *Hieracium sabaudum*), dále s *Galium rotundifolium*, *Genista tinctoria*, *Luzula luzuloides*, *Potentilla erecta*, *Sanicula europaea*, *Senecio ovatus*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica officinalis* a *Viola reichenbachiana*. Nejvíce nás ovšem potěšil nálezk těchto tří vzácnějších druhů: *Platanthera chlorantha* (C3, §3) – desítky vitálních exemplářů, *Pyrola chlorantha* (C1t; PL) a *Pyrola minor* (C3). Z dřevin jsme kromě borovice (*Pinus sylvestris*) zaznamenali *Corylus avellana*, *Crataegus* sp., *Fagus sylvatica*, *Lonicera nigra*, *Picea abies*, *Populus tremula* (přesah z blízkého osikového remízu), *Prunus avium*, *Quercus robur* a *Ulmus glabra*.

Posléze jsme dorazili do přírodní památky Černošínský bor ležící ca 1 km JZ od kostela sv. Jiří v Černošíně. Pod vzrostlými borovicemi zmlazoval smrk (*Picea abies*), místy také některé listnaté dřeviny včetně *Acer platanoides*, *Quercus robur* a *Quercus rubra*. Bylinný podrost byl z větší části tvořen koloniemi až souvislými porosty *Vaccinium myrtillus*. Z dalších druhů byly zapsány *Astragalus glycyphyllos*, *Brachypodium pinnatum*, *Carex muricata* agg. (PL), *Carex pallescens*, *Cirsium acaule*, *Crataegus* sp., *Euphorbia cyparissias*, *Fragaria moschata*, *Galium sylvaticum*, *Juniperus communis*, *Knautia arvensis*, *Lonicera xylosteum*, *Lupinus polyphyllus*, *Luzula pilosa*, *Melica nutans*, *Potentilla erecta*, *Scorzonera humilis* (C3) a *Serratula tinctoria* (C4a). Místy se vyskytovaly kolonie *Calamagrostis epigejos*, především na prokáčených místech. Žel se nám nepodařilo potvrdit některé vzácné druhy, které jsou z této lokality udávány, včetně *Arnica montana*, *Orthilia secunda* a *Pyrola chlorantha* (ZÁHRADNICKÝ & MACKOVČIN 2004).

Následoval přechod na vlhkou lesní cestu západně od přírodní památky s navazujícím smíšeným lesním porostem (buk, smrk, javor klen), zčásti prokáčeným, ležícím ca 1–1,3 km JZ od kostela sv. Jiří v Černošíně. Našli jsme zde celou řadu druhů včetně některých vzácnějších taxonů: *Actaea spicata* (PL), *Athyrium filix-femina*, *Atropa bella-donna* (PL), *Barbarea vulgaris*, *Cardamine impatiens* (PL), *Cerastium holosteoides*, *Cirsium palustre*, *Cirsium vulgare*, *Digitalis purpurea*, *Dryopteris dilatata*, *Dryopteris filix-mas*, *Galium pumilum*, *Geranium robertianum*, *Glechoma hederacea*, *Impatiens noli-tangere*, *Mercurialis perennis*, *Orthilia secunda* – drobné kolonie (C3), *Prunella vulgaris*, *Scrophularia nodosa*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria alsine* (PL) a *Veronica serpyllifolia*. Ve fragmentu listnatého lesa severně od žříceniny hradu Volfštejn (ca 1,5 km JZ od kostela sv. Jiří v Černošíně) převládaly javory (*Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*), z doprovodných dřevin byly zjištěny *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Fagus sylvatica* (včetně statných stromů), *Sambucus nigra*, *Larix decidua* a *Picea abies*. V bohatě vyvinutém podrostu se uplatňovaly hlavně nitrofilní druhy včetně *Urtica dioica*, z dalších druhů jsme zapsali *Asarum europaeum*, *Clinopodium vulgare*, *Galeopsis* sp. a *Mercurialis perennis*. Potěšily nás vitální exempláře *Primula veris* (C4a). Přilehlá turisticky neznačená lesní cesta byla obklopena zachovalou alejí s *Acer platanoides*.

Po návratu na žlutě značenou turistickou cestu, v jejímž okraji byly zaznamenány *Arabis glabra* (PL) a zplanělý exemplář *Ribes uva-crispa*, jsme doputovali ke zřícenině hradu Volfštejn. Při pohledu na druhově ochuzenou vegetaci s převahou *Urtica dioica* a *Galium aparine* jsme celkem snadno vyměnili botanizování za chvíli odpočinku se svačinou.

Po načerpání nových sil jsme se vydali do nedaleké přírodní rezervace Pod Volfštejnem ležící pod jihovýchodním úpatím Vlčí hory, kde nás okouzila zdejší druhově bohatá květena mezofilních a vlhkých luk. Postupně se nám podařilo potvrdit výskyt některých vzácnějších druhů včetně zákonem chráněných taxonů *Dactylorhiza majalis* (C1t, §2), *Ophioglossum vulgatum* (C2b, §3) a *Orchis ustulata* (C3, §3), dále i *Carex disticha* (C4a; PL) a *Scorzonera humilis* (C3). Z dalších druhů jsme zapsali *Betonica officinalis*, *Campanula patula*, *Carex vulpina*, *Colchicum autumnale* (vitální kolonie), *Cruciata laevipes* (PL), *Fragaria viridis*, *Linum catharticum*, *Mentha arvensis*, *Polygala vulgaris*, *Rosa agrestis* s. l. (mladé výhony), *Succisa pratensis*, *Tragopogon pratensis* a *Viola canina*. Některé partie rezervace jsou kontaminovány invazní *Lupinus polyphyllus*, na více místech bylo patrné nežádoucí vysychání půdy v důsledku klimatických změn.

Z časových důvodů jsme zbývající část trasy prošli rychlejším tempem. Na rozcestí Pod Vlčí horou jsme ze žlutě značené turistické cesty odbočili na modrou, která nás dovedla na rozsáhlé louky rozkládající se na východním až jižním svahu Vlčí hory. Ve vlhčinách převládaly kolonie ostřic *Carex disticha* a *Carex vesicaria* (v příměsi *Carex vulpina*); častým doprovodným druhem byl *Galium palustre*.

Louky na jihovýchodně orientovaném svahu bohatě kolonizovaly *Fragaria viridis* a *Fragaria moschata*, v doprovodu rostly mj. *Falcaria vulgaris*, *Lotus corniculatus*, *Plantago media*, *Salvia pratensis* a *Silene nutans*. Ve vyježděné luční cestě s erodující zeminou se botanizování rychle změnilo v nadšené sběračství úlomků krystalických

černých amfibolů a augitů. V horní části luk se nám otevřely velmi pěkné výhledy do okolní krajiny.

Po vystoupení na vrchol Vlčí hory nás čekala odměna v podobě teplomilných hájových druhů *Digitalis grandiflora*, *Melittis mellisophyllum* (C4a, §3), *Pyrethrum corymbosum* a *Symphytum tuberosum* (PL), na travnaté světlině jsme objevili několik vitálních exemplářů *Cynoglossum officinale* (PL). Poslední botanické zastavení se konalo na skalnaté Goethově vyhlídce, kde jsme zapsali *Asplenium septentrionale*, *Asplenium trichomanes*, *Luzula luzuloides* (PL) a *Polygonatum multiflorum*. Potěšil také nález teplomilného jeřábu *Sorbus aria* v doprovodu *Vincetoxicum hirundinaria*.

Po modře a následně zeleně značené turistické trase jsme se v pozdních odpoledních hodinách vrátili zpět do Černošína. Zdejší území mnohé z nás okouzlo jak svým nepřeberným množstvím rostlinných druhů, tak i velmi atraktivními krajinnými scenériemi. Pokud se poštěstí, rádi se do těchto končin vypravíme na další kytkobraní.

Literatura

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. The Red List of vascular plants of the Czech Republic. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. & LUSTYK P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 p.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.
- ZAHRADNICKÝ J. & MACKOVČIN P. [eds] et al. (2004): Plzeňsko a Karlovarsko. – In: Mackovčín P. et Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, svazek XI, AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 588 p.

Obr. 3. Určování hruštičky – opravdu *Pyrola chlorantha*.

Exkurze z Holostřev do Skviřína na Tachovsku

Lenka Pivoňková

Nepříznivá předpověď počasí na sobotu 10. 8. 2019 a málo lákavé lokality v programu zřejmě odradily zájemce o prázdninovou exkurzi zaměřenou na doplnění floristických údajů do databáze Pladias. Zúčastnila jsem se jen já a jedna telka pobočky Ivona Matějková. Ve dvou jsme strávily pěkný den, doprovázený jen mírným a občasným deštěm, zato naplněný pěknými lokalitami a mnoha zajímavými nálezy. I když se jednalo o málo známé území v relativně řádně krajině, neznámá to, že nelze nic zajímavého najít.

Cílem byl čtverec středoevropského síťového mapování 6243c, jedna lokalita zasáhla do čtverce 6343a. Trasa vedla dvěma fytogeografickými okresy – 28f Svojsínskou pahorkatinou a 28g Sedmihořím.

Sešly jsme se u autobusové zastávky v Holostřevěch, kam jsem dojela přímým autobusem z Plzně, Ivona tu byla vysazena z auta. Začaly jsme zapisovat všechny druhy. Nejprve podél hlavní silnice směrem k východu, pak na narušené ploše u nově postaveného domu a podél odbočky k Dolnímu holostřevskému rybníku (*Amaranthus retroflexus*, *Digitaria sanguinalis*, *Lathyrus tuberosus*, *Conium maculatum*, *Puccinellia distans*, *Thymus pulegioides*). Rybník byl lemován porostem *Typha latifolia*, na okraji rostly *Carex acuta*, *Carex canescens*, *Scutellaria galericulata*, *Solanum dulcamara*, *Salix viminalis*, ve vodě *Ceratophyllum demersum*. Míjely jsme poličko s topinambury (*Helianthus tuberosus*), pokračovaly po cestě borovým lesem (*Gypsophila muralis*, *Trifolium aureum*), okrajem paseky a při poli s vojtěškou (*Danthonia decumbens*, *Viola canina* a *Viola collina*, *Odontites vernus*, *Galinsoga parviflora*), ke skládce organického materiálu u cesty (skupina dekorativního pryšce *Euphorbia lathyris*). Vešly jsme do souvislého borového lesa s hojnou borůvkou a vřesem, na cestě kvetlo několik rostlin *Hypericum humifusum*, načež jsme narazily v mírném svahu na vlhký rašelinný bor s hojnými *Vaccinium myrtillus*, *Molinia caerulea* a rašelínkem *Sphagnum* sp., dále např. s *Lysimachia vulgaris*, *Carex flava* agg., třemi druhy sítin (*Juncus effusus*, *Juncus articulatus* a *Juncus bufonius*), *Carex echinata*, *Carex nigra*. Pokračovaly jsme suchým borovým lesem, na hřbetu kolem kóty 477 (lok. V Jámách) s četnými skalními výchozy, balvany, kamennými viklany s *Juniperus communis*, *Luzula luzuloides*, *Moehringia trinervia*, *Viscum album*. Sešly jsme dolů do údolí bezejmenného přítoku Výrovského potoka s pěknou olšinou s popadanými stromy a výskytem např. *Cardamine amara*, *Carex echinata*, *Crepis paludosa*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Luzula pilosa*, *Viola palustris*. Vylezly jsme opět do svahu (JZ úpatí kóty 477, nad soutokem Výrovského potoka a jeho levostranného přítoku, 1,7 km JJV od žel. zast. v Holostřevěch, 49°42'18.859"N, 12°52'35.664"E), kde jsme na příkrém svahu v borovém lese objevily dva zvláště chráněné druhy rostlin – *Dianthus sylvaticus* na ploše ca 40 m² a *Anthericum liliago* na ploše několika m² společně s např. *Avenella flexuosa*, *Juniperus communis*, *Brachypodium pinnatum*, *Pteridium aquilinum*. Pokusily jsme se překročit Výrovský potok, ale kvůli širokému korytu a vysokému nadržení vody Výrovského rybníka se nám to nepodařilo, proto jsme pokračovaly po severním okraji Výrovského rybníka směrem k hrázi. V přítokové části rybníka jsme zaznamenaly např. *Bidens tripartita*, *Schoenoplectus lacustris*, *Utricularia australis*, *Carex acuta*, *Carex vesicaria*, *Lythrum salicaria*.

Na jižně orientovaných svazích na severním břehu Výrovského potoka jsme v borových lesích, místy s dubem a lípou a místy se skalkami, zaznamenaly např. hojně *Calluna vulgaris* a *Calamagrostis arundinacea*, dále *Anthericum*

liliago, *Carex muricata* agg., *Juniperus communis*. Na skalkách v blízkosti hráze rostly vedle vysazeného akátu (*Robinia pseudacacia*) *Steris viscaria*, *Verbascum lychnitis*. Přešly jsme po travnaté hrázi rybníka a pokračovaly zpět po cestě jižně od Výrovského rybníka. Na bývalé cestě na okraji lesní paseky jsme našly bohatou populaci *Dianthus sylvaticus* (25 m²; 780 m ZJZ od hráze Výrovského rybníka, 49°41'59.054"N, 12°52'50.643"E) a kousek odtud v borovém lese další, ještě početnější a rozsáhlejší (80 m²), společně s populací *Polygala chamaebuxus* (20 m²; 780 m ZJZ od hráze Výrovského rybníka, 49°42'2.394"N, 12°52'47.145"E). V nivě Výrovského rybníka s hojnou *Phalaris arundinacea* a *Carex brizoides* rostlo i *Chrysosplenium alternifolium*.

Pokračovaly jsme úpatím svahu, kde jsme ze zajímavějších druhů zaznamenaly např. *Paris quadrifolia*, *Actaea spicata*, opět na několika místech *Dianthus sylvaticus*, v kaluži na lesní cestě *Peplis portula*. Podél lesní písčité cesty v borovém lese rostly *Lycopodium clavatum*, *Genista germanica*, *Euphrasia nemorosa*, *Pulmonaria obscura*, *Selinum carvifolium*, na dvou místech *Arnica montana* (2 × ca 20 ex.).

Přešly jsme potok lemovaný tužebníkovým ladem v nivě potoka s hojnými *Filipendula ulmaria* a *Phalaris arundinacea*. V blízkosti Havlova mlýna rostla *Potentilla supina*. Podél cesty od mlýna do vsi jsme ještě zaznamenaly *Dianthus deltoides* a *Falcaria vulgaris*. Exkurzi jsme zakončily na návsi v Holostřevěch (*Sanguisorba minor*, *Malva sylvestris*), kde jsme ve čtvrt na šest nastoupily do autobusu směřujícího do Plzně.

Nomenklatura byla sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KUBÁT et al. 2002). Kompletní seznam druhů a lokalit byl vložen do databáze české flóry Pladias (472 záznamů, což odpovídá 306 taxonům).

Seznam všech zjištěných druhů ve čtverci 6243c:

Acer pseudoplatanus, *Achillea millefolium*, *Actaea spicata*, *Aegopodium podagraria*, *Aethusa cynapium*, *Agrostis canina*, *Agrostis capillaris*, *Agrostis gigantea*, *Agrostis stolonifera*, *Alliaria petiolata*, *Alnus glutinosa*, *Alopecurus pratensis*, *Amaranthus retroflexus*, *Anemone nemorosa*, *Angelica sylvestris*, *Anthericum liliago* (C3, §O), *Anthriscus sylvestris*, *Apera spica-venti*, *Arabidopsis thaliana*, *Arctium tomentosum*, *Arenaria serpyllifolia*, *Armoracia rusticana*, *Arnica montana* (C3, §O), *Arrhenatherum elatius*, *Artemisia vulgaris*, *Athyrium filix-femina*, *Atriplex patula*, *Atriplex sagittata*, *Avenella flexuosa*, *Ballota nigra*, *Bellis perennis*, *Bidens tripartita*, *Brachypodium pinnatum*, *Bromus hordeaceus*, *Bromus tectorum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Calamagrostis epigejos*, *Calamagrostis villosa*, *Caltha palustris*, *Calystegia sepium*, *Campanula rapunculoides*, *Campanula rotundifolia*, *Capsella bursa-pastoris*, *Cardamine amara*, *Carduus nutans*, *Carex acuta*, *Carex brizoides*, *Carex canescens*, *Carex echinata*, *Carex flava* agg., *Carex hirta*, *Carex muricata* agg., *Carex nigra*, *Carex ovalis*, *Carex pilulifera*, *Carex vesicaria*, *Centaurea cyanus*, *Centaurea jacea*, *Cerastium holosteoides*, *Ceratophyllum demersum*, *Chelidonium majus*, *Chenopodium album* agg. (PL), *Chenopodium bonus-henricus*, *Chenopodium glaucum* (PL), *Chenopodium hybridum*, *Chenopodium polyspermum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cirsium arvense*, *Cirsium palustre*, *Cirsium vulgare*, *Conium maculatum*, *Convolvulus arvensis*, *Conyza canadensis*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus* sp., *Crepis biennis*, *Crepis paludosa*, *Cuscuta europaea*, *Cytisus scoparius* (PL), *Dactylis glomerata*, *Danthonia decumbens*, *Daucus carota*, *Deschampsia cespitosa*, *Dianthus deltoides*, *Dianthus sylvaticus* (PL, C3, §O), *Digitalis purpurea*, *Digitaria sanguinalis*, *Dryopteris carthusiana*, *Dryopteris dilatata*, *Echinochloa crus-galli*, *Echium vulgare*,

Elytrigia repens, *Epilobium angustifolium*, *Epilobium montanum*, *Epilobium* sp. (PL), *Equisetum arvense*, *Equisetum sylvaticum*, *Erodium cicutarium*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia esula*, *Euphorbia lathyris*, *Euphorbia peplus*, *Euphrasia nemorosa* (PL), *Falcaria vulgaris*, *Fallopia convolvulus*, *Festuca arundinacea*, *Festuca ovina*, *Festuca rubra*, *Filipendula ulmaria*, *Fragaria vesca*, *Frangula alnus*, *Galeopsis bifida*, *Galeopsis tetrahit*, *Galinsoga parviflora*, *Galium album*, *Galium aparine*, *Galium palustre*, *Genista germanica*, *Geranium pratense*, *Geranium pusillum*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Glyceria fluitans*, *Glyceria maxima*, *Gnaphalium sylvaticum*, *Gnaphalium uliginosum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Gypsophila muralis* (PL), *Helianthus annuus*, *Helianthus tuberosus*, *Heracleum sphondylium*, *Hieracium caespitosum*, *Hieracium lachenalii*, *Hieracium pilosella*, *Hieracium sabaudum*, *Holcus lanatus*, *Holcus mollis*, ***Hylotelephium telephium*** (C4a), ***Hypericum humifusum*** (C3), *Hypericum perforatum*, *Hypochaeris radicata*, *Impatiens noli-tangere*, *Impatiens parviflora*, *Juncus articulatus*, *Juncus bufonius*, *Juncus bulbosus* (PL), *Juncus conglomeratus*, *Juncus effusus*, *Juncus tenuis*, ***Juniperus communis*** (C3), *Knautia arvensis*, *Lactuca serriola*, *Lamium album*, *Lamium purpureum*, *Lapsana communis*, *Lathyrus pratensis*, ***Lathyrus tuberosus*** (PL), *Lemna minor*, *Leontodon autumnalis*, *Linaria vulgaris*, *Lolium multiflorum*, *Lolium perenne*, *Lotus corniculatus*, *Lupinus polyphyllus*, *Luzula luzuloides*, *Luzula pilosa*, *Lychnis viscaria*, ***Lycopodium clavatum*** (C3), *Lycopsis arvensis*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nummularia*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Maianthemum bifolium*, *Malva sylvestris* (PL), *Matricaria discoidea*, *Medicago lupulina*, *Medicago sativa*, *Melampyrum pratense*, *Melilotus albus*, *Mentha arvensis*, *Moehringia trinervia*, *Molinia caerulea*, *Mycelis muralis*, *Myosotis arvensis*, *Myosotis nemorosa*, *Myosoton aquaticum*, *Nardus stricta*, *Odontites vernus* (PL), *Oxalis acetosella*, *Oxalis fontana*, *Papaver dubium*, *Paris quadrifolia*, *Parthenocissus inserta*, *Pastinaca sativa*, *Peplis portula*, *Persicaria amphibia*, *Persicaria hydropiper*, *Phalaris arundinacea*, *Phleum pratense*, *Picea abies*, *Pimpinella saxifraga*, *Pinus sylvestris*, *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Poa annua*, *Poa compressa*, *Poa nemoralis*, *Poa pratensis*, ***Polygala chamaebuxus*** (C3, §O), *Polygonum aviculare*, *Populus tremula*, *Potentilla anserina*, *Potentilla argentea*, *Potentilla erecta*, *Potentilla reptans*, *Potentilla supina*, *Prunella vulgaris*, *Prunus avium*, *Prunus domestica*, *Prunus padus*, *Prunus spinosa*, *Pteridium aquilinum*, *Puccinellia distans*, *Pulmonaria obscura*, *Pyrus communis*, *Quercus robur*, *Quercus rubra*, *Quercus* sp., *Ranunculus acris*, *Ranunculus flammula*, *Ranunculus repens*, *Robinia pseudacacia*, *Rubus caesius*, *Rubus idaeus*, *Rumex acetosa*, *Rumex acetosella*, *Rumex crispus*, *Rumex maritimus* (PL), *Salix aurita*, *Salix caprea*, *Salix purpurea*, *Salix viminalis*, *Sambucus nigra*, *Sanguisorba minor*, *Saponaria officinalis*, *Scirpus sylvaticus*, *Scrophularia nodosa*, *Scutellaria galericulata*, *Securigera varia*, *Sedum sexangulare*, *Sedum spurium*, ***Selinum carvifolia***, *Senecio ovatus*, *Senecio sylvaticus*, *Senecio vulgaris*, ***Schoenoplectus lacustris*** (C4a), *Silene latifolia* subsp. *alba*, *Silene nutans*, *Silene vulgaris*, *Solanum dulcamara*, *Sonchus asper*, *Sonchus oleraceus*, *Sorbus aucuparia*, *Spergularia rubra*, *Spirodela polyrhiza*, *Stachys palustris*, *Stellaria alsine*, *Stellaria graminea*, *Stellaria holostea*, *Stellaria media*, *Symphoricarpos albus*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum sect. Ruderalia*, *Thlaspi arvense*, *Thymus pulegioides*, *Tilia cordata*, *Torilis japonica*, *Trifolium arvense*, *Trifolium aureum*, *Trifolium campestre*, *Trifolium dubium*, *Trifolium hybridum*, *Trifolium medium*, *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Tripleurospermum inodorum*, *Trisetum flavescens*, *Tussilago farfara*, *Typha latifolia*, *Urtica dioica*, ***Utricularia australis***

(C4a), *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Verbascum lychnitis*, *Verbascum thapsus*, *Veronica chamaedrys*, *Veronica officinalis*, *Veronica persica*, *Viburnum opulus*, *Vicia cracca*, *Vicia hirsuta*, *Viola canina*, *Viola collina*, *Viola palustris*, *Viscum album* (C4a).

Vysvětlivky:

C3, C4a – zkratka kategorie ohrožení dle Červeného seznamu – silně ohrožené (kombinace trend klesající a vzácný druh), ohrožené a vzácnější druhy vyžadující další pozornost (GRULICH & CHOBOT 2017)

§O – druh v kategorii ohrožené dle příl. č. II vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.

PL – sběr je uložen v herbáři Západočeského muzea v Plzni.

Literatura:

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.
GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.

FLORISTIKA

Flóra obnažených den pěti boleveckých rybníků

Sylvie Pecháčková

Rybníky Bolevecké soustavy jsou obhospodařovány a sledovány v rámci péče o tuto rekreační oblast (viz např. DURAS et al. 2006, DURAS 2018). Podrobný botanický průzkum tedy leží na bedrech kolegů. Avšak nedalo se odolat vzácné příležitosti: pokles vodní hladiny všech boleveckých rybníků, způsobený dlouhodobým suchem, obnažil litorály. Sledované rybníky jsou obvykle naplněné tak, že na mělký litorál nezbyvá místo. I při letošním výrazném poklesu hladin se jedná o velmi malé plochy, na kterých by se mohly uplatnit jednoleté druhy obnažených den. Kromě Seneckého rybníka – ten byl v roce 2016 vypuštěn, následujícího roku odbahněn, a od té doby se ještě nenaplnil. Rozsáhlá část jeho obnaženého dna je tak již zarostlá druhy sukcesně pokročilejších fází.

Rybníky Šídlůvský, Nováček, Třemošenský, Kamenný i Senecký leží na okraji Plzně a jsou silně ovlivněny neustálou přítomností lidí. Kromě rekreační činnosti (od plavání přes venčení psů až k jízdě na koni a piknikům) je tu fenomén současné doby – bezdomovci. V oblasti rybníků dlouhodobě žije kolem dvaceti osob (jsou to ještě bezdomovci?), jak nám sdělil strážník, který se zájmem sledoval činnost botanika. Aktuálně má nejvíce „obyvatel“ Senecký rybník, ti se však prý musí chovat slušně kvůli přítomnosti lesní školky pro děti. Ze zřejmých důvodů mi s průzkumem pomáhali Renáta Bláhová a Pavel Pecháček, kterým děkuji za sledování okolí, odhánění labutí a focení.

Pozdní léto je již nevhodné pro sledování ostřic, ale představuje ideální období pro průzkum nízkých jednoletků. Omezila jsem průzkum pouze na litorály s charakterem obnaženého dna. Zvláštní pozornost jsem věnovala ověření výskytu druhů *Cyperus fuscus* a *Elatine hexandra* (PECHÁČKOVÁ 2011). Úpory (*Elatine*) jsem určovala pod binolupou podle květů. Určení žabníku (*Alisma lanceolatum*) jsem konzultovala se Z. Hroudovou – v západních Čechách jde o vzácný druh (KAPLAN et al. 2017), ani biotop není typický (ŠUMBEROVÁ 2011); bylo by vhodné tento druh nadále sledovat.

U každého rybníka uvádím stručnou celkovou charakteristiku zásadních antropických vlivů, popis a polohu zkoumaného litorálu a seznam nalezených druhů rostlin.

Nomenklatura: KUBÁT et al. (2002)

Kategorie ohrožení (dle GRULICH & CHOBOT 2017): *Carex bohemica* – LC, C4a; *Cyperus fuscus* – NT, C3; *Drosera rotundifolia* – VU, C3; *Elatine hexandra* – EN, C2t; *Elatine triandra* – NT, C3; *Eleocharis ovata* – NT, C4a; *Epilobium parviflorum* – NT, C3; *Schoenoplectus lacustris* – LC, C4a; *Utricularia australis* – LC, C4a.

Zkratka PL: doklad uložen v Západočeském muzeu v Plzni.

Šídlovský rybník

U pláže z navezeného písku na severním břehu jsou dvě trvalá ohniště, u přítoku je raň s koňmi, hospodou, ohništěm a pódium pro hromadné akce. Po hrázi vede frekventovaná přístupová cesta ze sídliště do lesa. V posledních letech byl z vody sklizen přemnožený stolistek (*Myriophyllum spicatum*).

Zkoumala jsem jen zaplavovaný litorál, od pláže k přítoku. Na písčitém podloží je různě silná vrstvička bahna.

Plzeň-Bolevec: 2 km V od vrchu Sytná, severozápadní cíp Šídlovského rybníka, bahnito-písčité litorál, 49°47'6.523"N, 13°22'31.729"E, 342 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Terénní průzkum: 18. 9. a 22. 9. 2019.

Před pásem vyšší pobřežní vegetace (*Phragmites australis* s příměsí *Typha latifolia* a *Carex* sp.) je pás sítin *Juncus effusus* a *Juncus articulatus* (PL). Mezi ním a vodou je mozaika porostů, kde místy převládá *Carex bohemica* (PL), jinde *Eleocharis acicularis* (PL) jako nízký jemný trávníček s občasnou příměsí trsů *Eleocharis ovata* (PL). Vtroušené rostou (řazeno dle četnosti): *Juncus articulatus* (nižší forma), *Bidens radiata* (PL), *Bidens frondosa* (PL), *Alisma plantago-aquatica* (PL), *Gnaphalium uliginosum*, *Epilobium ciliatum* (PL), *Eleocharis palustris* s. l. (PL), *Hypochaeris radicata*, *Echinochloa crus-galli*, *Persicaria lapathifolia* (PL). Místa s volným povrchem porůstá *Elatine hexandra* (PL), nejhojněji na kontaktu s vodou, ale i ve vodě. *Elatine triandra* (PL) se vyskytuje vzácně, v zástinu bahniček a sítin.

Při předchozím průzkumu obnaženého dna tohoto rybníka před 20 lety (NESVADBOVÁ & SOFRON 1999) byly ze vzácnějších druhů shodně nalezeny *Carex bohemica* a *Eleocharis ovata*, avšak nebyl objeven žádný druh *Elatine*.

Kamenný rybník

Větší část severního břehu má vstup do vody upravený velkými kamennými kvádry, borový les byl upraven stupni a dosetím trávy. Hospoda a piknikové místo s hřištěm jsou velmi využívány. Antropický tlak pravděpodobně vzroste po dostavbě cyklostezky a rozšíření silnice z Třemošné; vykácení stromů odstranilo hlukovou bariéru z východní strany. Na přítoku leží PR Kamenný rybník.

Plzeň: 1,8 km J od vrchu Orlík, Kamenný rybník, severozápadní část břehu (u hřiště), bahnitý litorál jen asi 3 × 2 m, 49°47'28.390"N, 13°22'47.567"E, 338 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Terénní průzkum: 8. 9. a 18. 9. 2019

Volná plocha bahnitého litorálu je velmi malá, většina je zarostlá rákosem.

Carex bohemica (PL), *Elatine hexandra*, *Eleocharis ovata* (PL), *Juncus articulatus*, *Juncus bulbosus* (PL), jedna populace *Nymphaea* sp. (PL), nekvetoucí, momentálně na suchu; na okraji u břehu *Lycopus europaeus* (PL), *Molinia arundinacea* (PL), *Scutellaria galericulata*.

Nedaleko odtud jsme suchou nohou ověřili výskyt rosnatky (viz např. Štěpán 1999). V suchém vyběleném rašeliníku, v otevřenějším místě v rákosu s náletem *Frangula alnus* (PL) našla R. Bláhová zářivě červenou populaci rosnatek, jejichž růžice vypadaly životaschopně a byly plodné. Spolu s *Drosera rotundifolia* (PL) tu rostl suchopýr (*Eriophorum angustifolium*, PL) a klikva (*Oxycoccus palustris*).

Senecký rybník

Severní břeh je využíván jako pláž, byl upraven kameny a cesta zpevněna. V blízkosti je skautská klubovna a dětská lesní školka, sezónní kiosky a chatové osady. U hráze bylo v době odbahňování rybníka vybudováno betonové hřiště pro vodní pólo.

Plzeň-Bolevec: severní část Seneckého rybníka, asi 370 m od hráze, severní val a tůň mezi dvěma hlinitými valy v zarostlé části vypuštěného rybníka, 49°47'9.6"N, 13°23'19.8"E, 325 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Terénní průzkum: 20. 9. 2019

Severní část u přítoku zarůstá po okrajích především rákosem (*Phragmites australis*), na ploše dominuje *Juncus effusus*, vtroušená je již *Calamagrostis epigejos*.

Hlinitý val poskytl sušší a otevřené podmínky, roste tu: *Agrostis canina*, *Alnus glutinosa* juv., *Alopecurus aequalis*, *Calamagrostis epigejos*, *Carex bohemica*, *Conyza canadensis*, *Hypochaeris radicata*, *Juncus articulatus*, *Juncus effusus*, *Lactuca serriola*, *Leontodon autumnalis*, *Persicaria lapathifolia*, *Phragmites australis*, *Populus nigra* juv., *Rumex obtusifolius*, *Salix caprea* juv., *Solanum dulcamara* (PL), *Solidago canadensis*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sp., *Trifolium repens*.

Na břehu tůně pod valem rostou *Agrostis canina*, *Alisma plantago-aquatica*, *Bidens* sp., *Conyza canadensis*, *Elatine hexandra*, *Epilobium* sp., *Juncus articulatus*, *Juncus bulbosus*, *Juncus effusus*, *Lycopus europaeus*, *Tussilago farfara*, *Typha latifolia*.

Ve vodě vzplývají hojně *Juncus bulbosus* (PL) a *Utricularia australis* (PL).

Od tůně směrem k hrázi má větší zastoupení *Carex* cf. *vesicaria*, *Lysimachia vulgaris* a především orobinec *Typha latifolia*, který tu nabývá velké škály forem od úzkolistých s krátkými palicemi až po typické jedince.

Plzeň-Bolevec: severní břeh Seneckého rybníka, 300 m od hráze, bahnito-písčité litorál, 49°47'8.231"N, 13°23'21.621"E, 325 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

V současnosti jde o severozápadní okraj volné vodní plochy; je písčité s vrstvičkou bahna. Ve vodě roste *Utricularia australis* (PL), na břehu *Elatine hexandra* (PL), *Eleocharis acicularis* (PL), *Gnaphalium uliginosum*, *Rumex maritimus*.

Plzeň-Bolevec: severní břeh Seneckého rybníka, 140 m od hráze, písčité litorál, 49°47'6.610"N, 13°23'30.015"E, 325 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Písčité pláž u altánku má místy sníženiny s vrstvou bahna. V těch místech je i méně vystavena náporu plavců.

Alisma plantago-aquatica, *Alisma lanceolatum* (PL), *Alopecurus aequalis*, *Bidens radiata*, *Calamagrostis epigejos*, *Carex bohemica*, *Cirsium* sp., *Conyza canadensis*, *Echinochloa crus-galli*, *Elatine hexandra*, *Eleocharis acicularis* (PL), *Eleocharis ovata* (PL), *Epilobium* cf. *ciliatum*, *Erigeron acris*, *Hypochaeris radicata*, *Juncus articulatus*, *Juncus bulbosus*, *Juncus effusus*, *Leontodon autumnalis*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Persicaria lapathifolia*, *Plantago uliginosa*, *Poa annua*, *Poa compressa*, *Rumex maritimus* (PL), *Sonchus arvensis*, *Trifolium repens*, *Typha* sp. juv.

Plzeň-Bolevec: severovýchodní cíp Seneckého rybníka u hráze, bahnitý litorál, 49°47'5.172"N, 13°23'36.182"E, 325 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

U hráze, v rohu rybníka, v zástinu rostly: *Eleocharis palustris* cf. subsp. *vulgaris* (PL), *Epilobium* cf. *parviflorum* (PL), *Ranunculus sceleratus*.

Plzeň-Bolevec: jižní břeh Seneckého rybníka asi 100 m od hráze, bahnitý litorál, 49°47'2.769"N, 13°23'24.344"E, 325 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Na jižním břehu je dlouhý a poměrně široký otevřený bahnitý litorál s *Carex bohemica*, *Elatine hexandra*, *Eleocharis acicularis*, *Eleocharis ovata*, *Juncus articulatus*, a s vtroušenými *Alopecurus aequalis*, *Bidens frondosa*, *Calamagrostis epigejos*, *Gnaphalium uliginosum*, *Juncus effusus* a *Phragmites australis*. Nalezen byl jeden malý trs *Schoenoplectus lacustris* a tři rostliny *Alisma lanceolatum*.

Nováček

Nejmenší z rybníků má ze severní strany chatovou osadu, na jižní straně je louka s cestou oblíbenou pejskaři. Často zde pobývá vodní ptactvo a rybník jeví známky značné eutrofizace.

Plzeň-Bolevec: 2,4 km V od vrchu Sytná, rybník Nováček, písčité litorál na jižním břehu, 49°47'5.287"N, 13°22'50.247"E, 336 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Terénní průzkum: 8. 9. a 22. 9. 2019

Samotný písčito-bahnitý litorál je malý a většina jeho plochy zničená, rozšlapaná (vodní ptáci, psi).

Na písčitéjší části jsem ověřila výskyt *Cyperus fuscus* (šest malých rostlin vypadalo utrápeně, nicméně byly plodné), *Elatine hexandra* (PL), *Juncus bufonius*.

Bahnitá část: *Acorus calamus* (PL), *Alisma plantago-aquatica* (PL), *Bidens cernua* (PL), *Bidens frondosa*, *Iris pseudacorus*, *Juncus effusus*, *Lythrum salicaria* (PL), *Rumex maritimus* (PL), *Scutellaria galericulata* (PL). Ve vodě roste mohutný trs *Schoenoplectus lacustris* (PL).

Třemošenský rybník

Po hrázi vede výpadoška na Most. Jižní břeh je zastíněn olšemi a využíván k parkování aut a občas k plavání. Severní břeh byl upraven masivní zpevněnou cestou s lavičkami. Na západním břehu je chatová osada i s chovem srnčí zvěře, na přítoku od Kamenného rybníka je olšina.

Plzeň-Bolevec: 2,4 km J od vrchu Orlík, jihovýchodní cíp Třemošenského rybníka, bahnitý-písčité litorál, 49°47'8.886"N, 13°23'4.653"E, 332 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina.

Terénní průzkum: 8. 9. 2019

V době návštěvy byly ze zajímavějších druhů nalezeny jen *Elatine hexandra* (PL) a *Ranunculus sceleratus*.

Literatura

- DURAS J. (2018): Projekt Zlepšení kvality vody v Boleveckém rybníce. Vyhodnocení a plán aktivit na rok 2018. – http://www.svsmp.cz/Files/svs/banner/Bolevak_a_vodni_rostliny/Bolevak_Plan2018.PDF (15. 10. 2019)
- DURAS J., HEJZLAR J., CHOCHOLOUŠKOVÁ Z. & KUČERA T. Č. (2006): Vodní nádrže – nové příležitosti pro uplatnění vodních makrofyt (a botaniků). – Zprávy Čes. Bot. Společ., 41, Materiály 21: 167–171.
- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., KOUTECKÝ P., ŠUMBEROVÁ K., EKRT L., GRULICH V., ... WILD J. (2017): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 4. – Preslia 89/2: 115–201.

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.

NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. (1999): Vegetace obnaženého dna Šidlovského rybníka. – Calluna 4/2: 6–7.

PECHÁČKOVÁ S. (2011): Čtvrtý doplněk k flóře města Plzně. – Erica 18: 11–32.

ŠTĚPÁN V. (1999): *Drosera rotundifolia* L. opět v PR Kamenný rybník. – Calluna 4/2: 5.

ŠUMBEROVÁ K. (2011): *Alismatetum lanceolati*. – In: Chytrý M. [ed.], Vegetace České republiky, 3, Vodní a mokřadní vegetace, p. 472–474.

Exkurze k rybníkům na Chudenicku

Karel Čížek & Jaromír Sofron

11. 9. 2018 jsme se vydali ke třem rybníkům na Chudenicku, ve snaze potvrdit nebo naopak vyloučit současný výskyt zajímavějších taxonů cévnatých rostlin udávaných odtud Čelakovským v Prodomu IV (ČELAKOVSKÝ 1883). Čelakovský tu trávil letní měsíce po 28 let jako host Čerínů v Chudenicích (BURDA 1990: 5).

Navštívili jsme rybník Lotrov, rybník u Chocomyše a Únějovický (Oušovický) rybník. Všechny spadají do fytogeografického okresu Branžovský hvozd.

Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z práce DANIHELKA et al. (2012).

Rybník **Lotrov** leží mezi obcemi Slatina a Lučice u Chudenic (6545c).

ČELAKOVSKÝ (1883) v něm zaznamenal *Utricularia australis* a *Butomus umbellatus* (uváděný ještě v Květeně České republiky 8: 294 – ŠTĚPÁNKOVÁ et al. 2010). Ani jeden z těchto druhů se nám nepodařilo ověřit. K zániku těchto druhů mohl přispět i provoz veřejného koupaliště v padesátých letech 20. století.

Na hrázi rostou starší exempláře *Quercus robur*. Dále se zde vyskytují: *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Prunus spinosa*, *Rosa* sp., *Rubus caesius*, *Rubus* sp. a *Salix caprea*.

Při březích rybníku jsou porosty *Phragmites australis*, *Typha angustifolia*, *Typha latifolia*, sterilní porost *Juncus* cf. *effusus* a *Alopecurus aequalis* (herb.). V malém množství se na hladině vyskytuje *Spirodela polyrrhiza*.

Na březích jsme zaznamenali *Calamagrostis epigejos*, *Carex bohemica*, *Cirsium arvense*, *Deschampsia cespitosa*, *Echinochloa crus-galli*, *Epilobium hirsutum*, *Filipendula ulmaria*, *Galium verum*, *Glyceria maxima*, *Hylotelephium jullianum*, *Linaria vulgaris*, *Lolium perenne*, *Lythrum salicaria*, *Myosoton aquaticum*, *Persicaria amphibia*, *Phalaris arundinacea*, *Phleum pratense*, *Potentilla anserina*, *Puccinellia distans*, *Rumex obtusifolius*, *Solanum dulcamara*, *Trifolium hybridum*, *Trifolium pratense*, *Tripleurospermum inodorum*, *Urtica dioica* a *Vicia cracca*.

Rybník u obce Chocomyšl, 3,5 km západně od Chudenic (6544b).

V Prodomu IV (ČELAKOVSKÝ 1883) je zaznamenána *Carex pseudocyperus* a *Leersia oryzoides*. Výskyt ani jednoho druhu jsme nepotvrdili (ale *Carex pseudocyperus* byla nalezena u rybníčku u obce Liška (Pušperk), 3,5 km JV od rybníku v Chocomyšli, na exkurzi K. Čížka a M. Krále 16. 9. 1995).

Na hrázi rybníku rostou mohutné duby (*Quercus robur*). Z dalších druhů se zde vyskytují: *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *Berberis* sp. (herb.), *Corylus avellana*, *Populus ×canadensis*, *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Syringa*

vulgaris, *Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos* a také zde rostou: *Ribes rubrum*, *Rosa canina*, *Rubus caesius*, *Rubus idaeus*, *Rubus kuleszae* (herb.), *Rubus radula* (herb.), *Salix caprea* a *Sambucus nigra*.

Na břehu jsme zaznamenali: *Achillea millefolium*, *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Arctium minus*, *Artemisia vulgaris*, *Campanula trachelium*, *Carex brizoides*, *Chaerophyllum aureum*, *Chelidonium majus*, *Cirsium arvense*, *Deschampsia cespitosa*, *Dryopteris dilatata* (herb.), *Epilobium hirsutum*, *Epilobium obscurum*, *Equisetum arvense*, *Filipendula ulmaria*, *Geum urbanum*, *Heracleum sphondylium*, *Impatiens parviflora*, *Iris pseudacorus*, *Lysimachia vulgaris*, *Myosoton aquaticum*, *Phalaris arundinacea*, *Phleum pratense*, *Phragmites australis*, *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Poa compressa*, *Poa nemoralis*, *Potentilla anserina*, *Rumex crispus*, *Scirpus sylvaticus*, *Symphotrichum* sp. (herb.), *Taraxacum officinale* sect. *Ruderalia*, *Trifolium pratense*, *Urtica dioica*, *Vicia cracca*, *Vinca minor* a *Triticum aestivum* (osinatá forma zvaná Fouska; v místě závozu krmení pro ryby).

Únějovice (Ouňovice): **Únějovický rybník** (6544b). Od rybníku u Chocomyšle je vzdálen 1 km jihozápadním směrem.

ČELAKOVSKÝ (1883) zaznamenal *Limosella aquatica* a *Scirpus radicans*. Žádný z těchto druhů jsme nepotvrdili.

Při rybníku rostou *Alnus glutinosa*, *Corylus avellana*, *Fraxinus excelsior*, *Parthenocissus inserta*, *Parthenocissus tricuspidata*, *Quercus robur*, *Ribes rubrum*, *Rubus caesius*, *Rubus idaeus*, *Rubus* sp., *Salix caprea*, *Salix fragilis* a *Sambucus nigra*.

V břehových porostech se vyskytují: *Achillea millefolium*, *Aegopodium podagraria*, *Ballota nigra*, *Calystegia pulchra*, *Chelidonium majus*, *Euphorbia peplus*, *Galeopsis pubescens*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Hedera helix*, *Hemerocallis fulva*, *Hypericum tetrapterum*, *Impatiens parviflora*, *Juncus effusus*, *Lemna minor*, *Lythrum salicaria*, *Myosoton aquaticum*, *Malva neglecta*, *Phalaris arundinacea*, *Phragmites australis*, *Potentilla reptans*, *Rudbeckia laciniata*, *Symphotrichum novae-angliae*, *Symphytum officinale*, *Taraxacum officinale* sect. *Ruderalia*, *Trifolium repens* a *Urtica dioica*.

Mezi uvedenými druhy jsou neofyty, která se v době výzkumů Čelakovského zřejmě na Chudenicku ještě nevyskytovala. V závorce je uvedeno datum prvního výskytu v ČR, pokud je známo (PYŠEK et al. 2012):

Berberis sp., *Calystegia pulchra* (1857; ONDRÁK 1891 jej uvádí pod názvem *Convolvulus dahurica*), *Hemerocallis fulva* (1883), *Impatiens parviflora* (1870), *Parthenocissus inserta* (1900), *Parthenocissus tricuspidata*, *Populus ×canadensis*, *Ribes rubrum* (1809), *Rudbeckia laciniata* (1859), *Symphotrichum* sp., *Syringa vulgaris* (1809), *Trifolium hybridum* (1819).

Literatura:

- BURDA J. (1990): Jaroslav Kvapil, život a dílo. – Ms., 44 p., Okresní knihovna v Klatovech, Klatovy.
ČELAKOVSKÝ L. (1883): Prodromus IV., Praha, p. 677–944.
DANIHELKA J., CHRTEK J. Jr. & KAPLAN Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. – Preslia 84: 647–811.
ONDRÁK V. (1891): Rostliny semenné v okolí královského města Klatov samorostlé i obecně pěstované. Část I. Rostliny dvouděložné. – Progr. c. k. st. Reál. Vyš. Gymn. Klatovy, 1890–1891: 3–32.

PYŠEK P., DANIHELKA J., SÁDLO J., CHRTEK J. Jr., CHYTRÝ M., JAROŠÍK V., KAPLAN Z., KRAHULEC F., MORAVCOVÁ L., PERGL J., ŠTAJEROVÁ K. & TICHÝ L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – Preslia 84: 155–255.

ŠTĚPÁNKOVÁ J., CHRTEK J. Jun. & KAPLAN Z. [eds] (2010): Květena České republiky. 8. – Academia, Praha, 712 p.

Rozšíření bolševníku velkolepého a křídlatek na pobřeží plzeňských řek

4. část – Berounka

Jana Nová

V předchozích článcích z této série byly představeny výsledky terénního průzkumu okolí Radbuzy a Mže (NOVÁ 2016), Úhlavy (NOVÁ 2018) a Úslavy (NOVÁ 2019). Poslední díl shrnuje poznatky o rozšíření významných invazních druhů na březích Berounky v Plzni.

Pobřeží Berounky bylo zkoumáno od soutoku Radbuzy a Mže ve Štruncových sadech (ř. km. 139,1; 49°45'13"N, 13°23'25"E) k jezu v místní části Bukovec u malé vodní elektrárny Bukovec-Mlýn (ř. km. 129; 49°46'22"N, 13°26'37"E) v období od května do září 2019. Od soutoku Radbuzy a Mže k soutoku Berounky s Úslavou u kostela sv. Jiří na Doubravce jsem procházela levý i pravý břeh řeky, dále po proudu převážně jen pravý břeh, a to vždy co nejbližší břehové linii, pokud tomu nebránily strmé svahy nebo zástavba až k vodě. Ostrov tvořený meandrem Berounky a náhonem k bývalé bukovecké papírně, nyní malé vodní elektrárně Bukovec, jsem nezkoumala plošně, proto je možné, že se tam vyskytuje více klonů křídlatek, než jsem zaznamenala. Dále podél toku řeky je niva udržována pravidelnou sečí, a tak výskyt přehlédnutých rostlin křídlatek nebo bolševníku považuji za méně pravděpodobný.

Bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*) jsem našla pouze mimo vymezené území výzkumu: nad pravým břehem Berounky u místní části Chlumeck, v zalesněném svahu bezprostředně u zahrádek, odkud diaspora mohla pocházet. Šlo o jedinou mladou rostlinu, kterou jsem hned zničila.

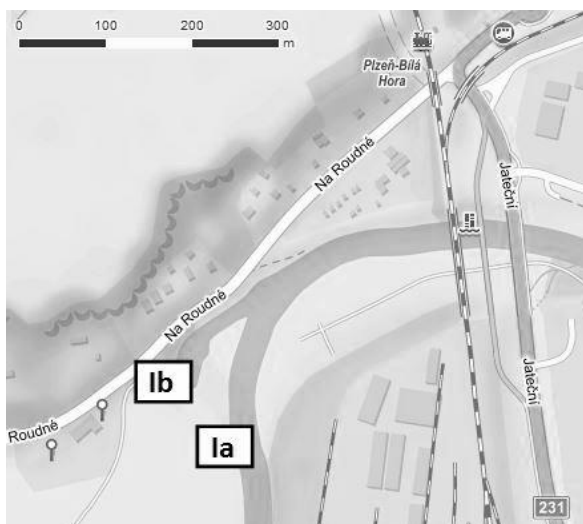
Článek se tedy dále soustředí na křídlatky. Jejich výskyt je ve zkoumaném území koncentrován do blízkosti ulice Na Roudné, do okolí soutoku Berounky a Úslavy u sv. Jiří a na ostrov u bývalé bukovecké papírny, a jeden klon byl zaznamenán poblíž jezu v Bukovci. Vzhledem ke společnému výskytu více druhů křídlatky na orientačně vymezených lokalitách je text členěn podle lokalit, v rámci lokalit pak podle druhů. Mikrolokality **křídlatky japonské** (*Reynoutria japonica*) jsou značeny písmeny **a**, **b** a v mapách obdélníky s plným okrajem; mikrolokality **křídlatky české** (*Reynoutria ×bohemica*) jsou značeny písmeny **x**, **y**, **z** a v mapách obdélníky s přerušovaným okrajem; mikrolokalita **křídlatky sachalinské** (*Reynoutria sachalinensis*) je značena písmenem **A** a v mapě oválem.

Uváděné zeměpisné souřadnice jsou odečteny z mapy na internetové stránce www.mapy.cz, nomenklatura v článku se řídí prací KUBÁT et al. 2002.

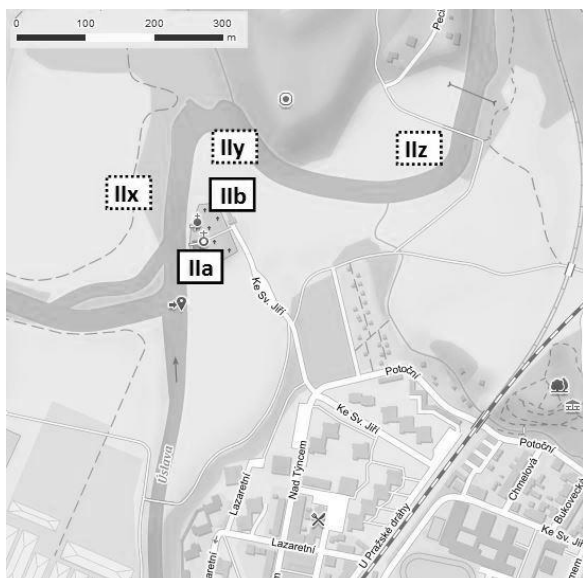
1. Výskyt křídlatek – *Reynoutria* spp.

I. Na Roudné

V okolí slepého ramena Berounky se vyskytuje křídlatka japonská (obr. 4):

Obr. 4. Studované území – Na Roudné. Lokality křídlatky japonské (Ia, Ib).

Obr. 5. Studované území – U sv. Jiří. Lokality křídlatky japonské (IIa, IIb) a křídlatky české (IIx, IIy, IIz).

Ia. Levý břeh Berounky v blízkosti ulice Na Roudné, asi 330 m ZJZ od železničního mostu přes Berouнку (49°45'52"N, 13°23'49"E). Pět oddělených klonů *Reynoutria japonica*, každý na ploše cca 5–10 m², v hraně kamenitého břehu a v trávniku po stranách pražské cesty.

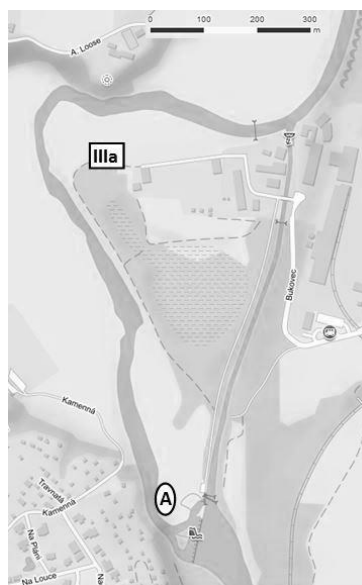
Ib. Levý břeh slepého ramene Berounky v blízkosti ulice Na Roudné, asi 360 m ZJZ od železničního mostu přes Berouнку (49°45'53"N, 13°23'46"E). Jeden vzrostlý klon *Reynoutria japonica* v kamení regulace slepého ramene.

Překvapilo mě, že dále po proudu pod trojicí mostů na Jateční ulici, kde je podobně stavebně narušený terén, jsem žádný druh křídlatky nezaznamenala.

II. U sv. Jiří

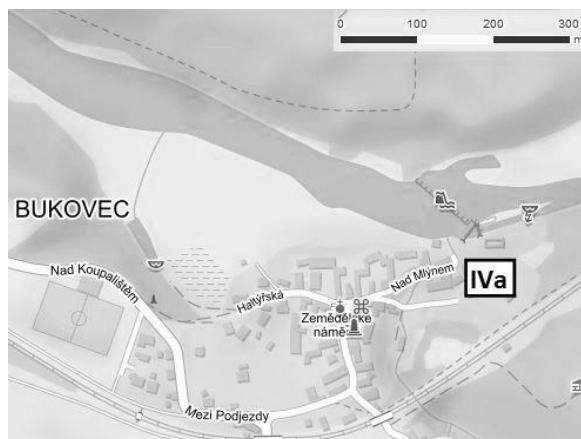
Úsek od soutoku Berounky s Úslavou k lávce pro pěší směřující k ulici Pecihrádek zachycuje obr. 5. Vyskytují se zde křídlatka japonská a křídlatka česká.

IIa. Pravý břeh Berounky na svahu bezprostředně JZ od kostela a hřbitova sv. Jiří (49°45'48"N, 13°24'47"E). Porost *Reynoutria japonica* na ploše asi 20 m² spolu s *Robinia pseudacacia* a *Symphoricarpos albus*.

Obr. 6. Studované území – Ostrov u bývalé bukovecké papírny. Lokality křídlatky sachalinské (A) a křídlatky japonské (IIIa).

Obr. 7. Studované území – Bukovec. Lokality křídlatky japonské (IVa).

IIb. Pravý břeh Berounky bezprostředně S od zdi hřbitova sv. Jiří (49°45'51"N, 13°24'50"E). Ostrůvkovitý porost *Reynoutria japonica* v sečené psárkové louce.

IIx. Levý břeh Berounky asi 100 m ZSZ od kostela sv. Jiří a V od lesní cesty (49°45'51"N, 13°24'44"E). Rozsáhlý víceletý porost *Reynoutria ×bohemica* na ploše asi 30 × 20 m, v podrostu vrb a spolu s *Urtica dioica*, *Galium aparine*, *Stachys sylvatica*, *Lamium maculatum* aj.

IIy. Pravý břeh Berounky ve vnitřní straně meandru asi 140 m S od kostela sv. Jiří (49°45'53"N, 13°24'50"E). Mohutný porost *Reynoutria ×bohemica* na břehu řeky na ploše až 100 m², spolu s *Urtica dioica* a *Phalaris arundinacea*.

IIz. Levý břeh Berounky asi 360 m VSV od kostela sv. Jiří a asi 40 m JJZ od lávky pro pěší na ř. km. 135,2 (49°45'53"N, 13°25'06"E). Víceletý porost *Reynoutria ×bohemica* na ploše asi 20 × 10 m, částečně posečený a spálený (možná herbicidem).

III. Ostrov u bývalé bukovecké papírny

Plocha mezi korytem Berounky a náhonem k bývalé papírně (obr. 6) je z velké části zarostlá akátinou. V blízkosti toku Berounky jsem zaznamenala křídlatku sachalinskou a křídlatku japonskou. Vzhledem k charakteru terénu a vegetace považuji za pravděpodobný výskyt křídlatek i na jiných místech ostrova než bezprostředně na pobřeží Berounky.

A. Pravý břeh Berounky asi 70 m SZ od jezu U Papírny na ř. km. 134,4 (49°46'19"N, 13°25'01"E). Dva klony *Reynoutria sachalinensis* asi 3 m² pod vrbami a akátem.

IIIa. Pravý břeh Berounky asi 370 m Z od soutoku náhonu s Berouňkou, bezprostředně S od lesní cesty (49°46'40"N, 13°24'55"E). Porost *Reynoutria japonica* v délce asi 10 m v podrostu stromů.

IV. Bukovec

Další lokalitu křídlatky japonské zachycuje obr. 7:

IVa. Pravý břeh Berounky, zástavba v ulici Nad Mlýnem, asi 50 m J od jezu Bukovec na ř. km. 129 (49°46'21"N, 13°26'36"E). Klon *Reynoutria japonica* na ploše asi 5 × 5 m u plotu technické budovy jezu.

2. Další invazní rostliny v území

Trnovník akát (*Robinia pseudacacia*) je na březích Berounky nejhojnější invazní dřevinou, především na strmých skalnatých svazích, kde tvoří dominantu porostu. Mladé akáty zarůstají ostrov u bývalé bukovecké papírny. Zmlazení je hojné na obou březích na lokalitě Na Roudné, především v okolí mostů na Jateční ulici; mladé rostliny vyrůstají z kamení navezeného při nedávných stavebních úpravách lokality. **Pámelník bílý** (*Symphoricarpos albus*) se šíří v okolí soutoku Berounky a Úslavy u sv. Jiří a také v lese na pravém břehu Berounky poblíž osady Chlumeck. **Javor jasanolistý** (*Acer negundo*) jsem zastihla u jezu U Papírny na ř. km. 134,4 a na konstrukci jezu Bukovec na ř. km. 129.

Netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*) byla zaznamenána na levém břehu Berounky proti kostelu sv. Jiří, u jezu U Papírny a dále po proudu řeky k Bukovci; šlo spíše o jednotlivé rostliny, souvislé porosty jsem nepozorovala. **Netýkavka malokvětá** (*Impatiens parviflora*) se vyskytuje v podrostu biotopů s převahou stromů, zejména na levém břehu Berounky pod soutokem Mže a Radbuzy, na strmém pravém břehu mezi areálem pivovaru Prazdroj a mosty na Jateční ulici, v lese na levém břehu Berounky poblíž kostela sv. Jiří a dále v podrostu lesů až k Bukovci.

3. Závěr čtvrtého dílu

Flóra a vegetace města Plzně (SOFRON & NESVADBOVÁ 1997) neuvádí žádné historické zprávy o výskytu křídlatek nebo bolševníku na pobřeží Berounky v Plzni. Břehy Berounky jsou většinou buď příkré a skalnaté až k vodě, což není pro sledované druhy příznivé (zato jde o velmi příznivé prostředí pro akát), nebo tvoří plochou nivu sečenou jako louka, což rozšíření křídlatek omezuje. Výskyt křídlatek se soustředí na místa, která byla v nedávné době narušena (stavební úpravy v okolí mostů na Jateční a slepého ramene Berounky), a na místa opuštěná, neudržovaná sečí (ostrov u bývalé bukovecké papírny). Výskyt v okolí hřbitova u sv. Jiří – srov. také sousedící lokality na břehu Úslavy před soutokem s Berouňkou (NOVÁ 2019) – může souviset i s eutrofizací prostředí při vyhazování odpadu nebo se zvýšeným pohybem návštěvníků a psů. Křídlatka česká na této lokalitě ukazuje schopnost růst v zástínu opadavého lesa spolu s domácími nitrofyty.

Výskyt křídlatek na březích Berounky není tak častý jako v nivě Radbuzy a Úslavy (srov. NOVÁ 2016, 2019). Tok Berounky má už od svého vzniku soutokem Radbuzy a Mže přírodnější ráz, břehy s výjimkou okolí sv. Jiří jsou obtížněji schůdné a nečelí takovému tlaku návštěvníků jako řeky v centru města. I u Berounky lze ovšem najít řadu narušených a současně relativně opuštěných míst, kde by se křídlatkám i bolševníku jistě výborně dařilo; diaspory se (zastím?) na těchto lokalitách neuchytily.

4. Zhodnocení průzkumu rozšíření invazních rostlin na březích plzeňských řek

Cílem několikaleté studie bylo sledovat výskyt nejznámějších druhů invazních rostlin v pobřežní oblasti řek v katastru města Plzně. Bylo možné předpokládat, že nezastravené, živinami bohaté liniové území narušované proudem a změnami vodní hladiny bude příhodné k uchycení a šíření těchto rostlin.

Bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*) roste zejména na opuštěných ruderalizovaných místech (Mže: zákoutí na bývalém výstavišti; Radbuza: luh v Borském parku), ale přezívá i v pravidelně sečených travních (Mže: louka u vodárny Radčice; Radbuza: travníky na Slovanech poblíž kostelíku U Ježíška). Křídlatky (*Reynoutria* spp.) jsem podle očekávání zaznamenala především na místech ovlivněných nedávno probíhající stavební činností (Radbuza: v Borském parku a v okolí mostu Milénia; Úslava: kolem mostů na Rokycanské třídě; Berounka: u slepého ramena blízko ulice Na Roudné), na opuštěných ruderalizovaných místech, ale také jako součást podrostu opadavého lužního lesa (Úslava: u mostu v Chrástské ulici na Doubravce; Berounka: v okolí kostela sv. Jiří) a běžně v sečených městských travních. Především křídlatka japonská je schopná na jednu stranu růst přímo ze štěrbin zdi říční regulace a na druhou stranu přežít nejružnější disturbance: pravidelnou seč či vytrhávání prýtlů, opakovaný postřik herbicidem, vypálení i několikaměsíční zahrnutí porostu dvoumetrovou vrstvou zeminy ze stavebního výkopu (podle osobního pozorování u Radbuzy na Slovanech a podle porovnání starších leteckých snímků Lobežských luk u Úslavy). Vzhledem k takto projevené životaschopnosti a nespecifičnosti stanovišť pro mě bylo až překvapivé, že jsem se s těmito rostlinami nesetkávala ještě častěji.

V rámci vymezeného pobřežního území je výskyt bolševníku a křídlatek soustředěn spíše do oblasti městské zástavby nebo míst se zvýšeným pohybem lidí (Úslava, Berounka: u sv. Jiří); naopak byly jen výjimečně pozorovány tam, kde řeky tečou venkovskou krajinou (Úhlava; Úslava od Koterova k Božkovu; většina toku Mže a Berounky) a břehy jsou zemědělsky obhospodařované nebo porostlé přírodě blízkými společenstvy, do kterých uvedené druhy pronikají přece jenom méně.

Během 20. století byl bolševník velkolepý nalézán v Plzni výrazně častěji než křídlatka japonská a k. sachalinská (SOFRON & NESVADBOVÁ 1997). V současnosti je situace obrácená, v posledních desetiletích se křídlatky masivně rozšířily, především k. japonská. Lze předpokládat, že bolševník velkolepý je už veřejnosti dobře známý jako rizikový druh, proto mohou lidé jeho rostliny aktivně ničit nebo je záměrně nepěstují. Naproti tomu křídlatka si veřejnost pravděpodobně nevšímá nebo může přispět i k jejímu šíření (náhodné utržení části prýtlů a odhození na jiném místě, záměrné pěstování coby okrasné rostliny).

Z dalších invazních druhů je na pobřeží plzeňských řek dlouhodobě etablovaný trnovník akát. Často dominuje stromovému patru lesů, v nichž také zmlazuje, a šíří se i na nově disturbovaná nebo opuštěná stanoviště. Netýkavka malokvětá je běžným druhem podrostu všech typů lesů, naopak netýkavka žláznatá se vyskytuje v břehových porostech jen roztroušeně.

Literatura:

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., Kirschner J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.

- NOVÁ J. (2016): Rozšíření bolševníku velkolepého a křídlatek na pobřeží plzeňských řek. 1. část – Radbuza a Mže. – Calluna, Plzeň, 21/1: 16–21.
- NOVÁ J. (2018): Rozšíření bolševníku velkolepého a křídlatek na pobřeží plzeňských řek. 2. část – Úhlava. – Calluna, Plzeň, 23/1: 7–8.
- NOVÁ J. (2019): Rozšíření bolševníku velkolepého a křídlatek na pobřeží plzeňských řek. 3. část – Úslava. – Calluna, Plzeň, 24/1: 10–13.
- SOFRON J. & NESVADBOVÁ J. [eds] (1997): Flóra a vegetace města Plzně. – Plzeň, 200 p.

Internetové zdroje:

<http://www.mapy.cz>

Ambrosia artemisiifolia na Plzeňsku – překvapení a omluva

Jaroslava Nesvadbová

V létě 2019 na okraji jednoho úzkého trvalkového záhonku na zahradě v Nové Huti (49°46'49.646"N, 13°30'30.139"E) vyrůstala jakási, mně zprvu neznámá, rostlina. Byla jsem si jista, že jsem ji nevsadila ani nevsela. Rostla a košatila se přímo před očima. Překvapení bylo veliké – šlo o *Ambrosia artemisiifolia*.

Rostlinu jsem, jak jinak, 28. srpna vyrýpla a odnesla Sylvě Pecháčkové do plzeňského herbáře. Nad depozitární krabici s několika málo položkami ambrozie jsme debatovaly, kde všude byl „u nás“, tj. na Plzeňsku, tento druh sbírán nebo byla jeho lokalita zveřejněna. Odpovědi, ale poněkud znepokojivou, byla mapka rozšíření v Pladiasu (web 1). Překvapilo nás – přímo zaskočilo – nahloučení lokalit mezi Blovicemi a Pačejovem. Výpis lokalit v Pladiasu potvrdil, že jde o lokality z celostátního floristického kurzu ČSBS v Blovicích, konaného ve dnech 5. 7. až 12. 7. 1986. Výsledky byly publikovány až v roce 1996 (NESVADBOVÁ & SOFRON 1996); zde, na str. 33 je za jménem *A. artemisiifolia* uvedeno v téže řádce číslo jedné lokality a na další řádce čísla patnácti lokalit. Těchto patnáct lokalit ale představuje biotopy naprosto odlišné od nároků ambrozie. Takže někde musí být chyba.

Druhý den napsala S. Pecháčková do mailu: „Nedalo mi to, ráda bych tu ambrozii dala v Pladiasu do pořádku. Skoro to vypadá, jako by v textu blovického FK vypadl řádek s jiným druhem, ale nemůžu přijít na to, s jakým.“. I mně ty nesrovnalosti vrtaly hlavou; materiály z kurzu v Blovicích jsme zpracovávali s Jaromírem Sofronem, takže chyby padají na naši hlavu! Podle charakteru biotopů (u samoty, zahradnictví, intravilán, loučka u samoty, travnaté příkopy, břehy rybníčka, cesta k rybníku apod.) muselo jít o nějaký běžný druh. Trochu přemýšlení, a „záhada“ byla vyřešena. Šlo o *Amoria hybrida* L.; pod tímto názvem je jetel zvrhlý uváděn v Nové květeně Josefa Dostála (DOSTÁL 1989/1: 568). Do roku 1996 vyšel jen 1. až 4. díl Květeny ČR. A ve čtvrtém jsou zpracované i jetele, přičemž jetel zvrhlý je uváděn jako *Trifolium hybridum*. Při sjednocování nomenklatury pro zpracování výsledků z FK Blovice jsme zřejmě opravili v té době používaný název *Amoria* na *Trifolium*. Název jsme přesunuli a zařadili k písmeni „T“ abecedně, ale čísla lokalit zůstala v místě, kde byla původně *Amoria*. A u *Trifolium hybridum* nebyla uvedena žádná čísla lokalit. **Tímto se po mnoha letech omlouváme všem, které jsme neúmyslně uvedli v omyl.**

Z lokalit uvedených z Floristického kurzu 1986 je platná jediná – Plzeň (6246). Ze čtverců 6347, 6446, 6447, 6547, 6647 a 6548 je třeba vymazat chybné údaje z r. 1986 vzniklé chybou při tisku výsledků kurzu.

Vraťme se ale o osm let zpět:

Na stejné místo v Nové Huti, kde r. 2019 vyrostla *Ambrosia artemisiifolia*, jsem r. 2011 přesadila jednoleté aromatické *Chenopodium botrys*, nalezené na lokalitě bývalých výsypek Rudných a nerudných dolů Ejpovice, známých jako Hrudkovny (cf. J. Nesvadbová in PECHÁČKOVÁ, ed. 2012). Merlík hroznový na záhonku v Nové Huti další rok vyrostl a tím vše (zřejmě zdánlivě) skončilo. A na naprosto totožném místě vyrostla v r. 2019 ambrozie. Přinesla jsem tehdy s uvedeným merlíkem na záhonek i její diaspory? Pokud vím, z prostoru bývalých ejpovických dolů nebyl tento druh uváděn, byť zde byl botanicky průzkum prováděn. A tak se nabízelo jít se na lokalitu *Chenopodium botrys* znovu podívat. Ač prostory bývalého ejpovického dolu (provoz ukončen 1967) byly k nepoznání změněny přebudováním na rozlehlý golfový areál, zůstal u železničního podjezdu vzdáleného ca 2 km SSV od Nové Hutě ještě zbytek haldy „černidla“. Na rovné otevřené ploše (ca 30 × 20 m) mezi ní a viaduktem (již katastr Kyšice) stále roste v počtu několika desítek *Chenopodium botrys*. Ale ambrozie nikde. Lézt na sypkou výsypku jsem se neodvážila.

V Květeně (SLAVÍK 2004: 471) se uvádí, že *Ambrosia artemisiifolia* vytváří „2–3 tisíce i více nažek s poměrně dobrou klíčovostí a výraznou dobou dormance“. Bylo to extrémně suché a teplé počasí, opakující se již několik let, které až letos umožnilo vyklíčení i růst ambrozie v místech, kde dvě sezony rostlo *Chenopodium botrys*? Jediná změna oproti r. 2011 bylo odsud odstranění jedné z trvalek, čím se otevřel v záhonu prostor asi 40 × 30 cm. Nebo sem byla náhodně (vzduchem, ptáky?) zanesena nažka či semeno? Pokud ano, pak ale odkud?

Prostudovala jsem publikované nálezy *Chenopodium botrys* z regionu Plzeňska, ale nenašla jsem zmínku o tom, že by zde oba druhy kdy rostly společně.

Lokalit *Ambrosia artemisiifolia* na Plzeňsku, pokud vyloučíme ony chybně uvedené, je (bylo) jen několik. A jde vždy zřejmě o jednotlivé rostliny: v Plzni na seřaďovací nádraží (not. Jehlík 1986 in NESVADBOVÁ & SOFRON 1996) – počet není uveden; v Plzni v Kaznějovské ulici (KUPECKÁ 1998) – šlo o jednu rostlinu; v Plzni-Doubravce – v areálu lokomotivního depa v kolejišti (Chocholoušková 1998, web 1) – počet rostlin neuveden; v Bolevci křižovatka Ledecké a Vaničkovy ulice (PECHÁČKOVÁ 2013, doklad v PL) – jedna rostlina. V Přešticích v areálu železniční stanice (STRNADOVÁ 1998) – zřejmě jeden exemplář. A nyní Dýšina-Nová Huť (2019, doklad v PL) – opět jeden exemplář. Historicky je druh uváděn v Doudlevcích (dnes Plzeň) – jeden exemplář na poli u Doudlevec (PR – leg. P. Hora 1883, cf. NESVADBOVÁ & SOFRON 2007: 14). V herbáři plzeňského muzea je z Plzeňska doložen pouze nález S. Pecháčkové z roku 2013. Zda existují doklady k dalším publikovaným údajům, není známo.

Poslední nález *Ambrosia artemisiifolia* v kvadrantu 6247a v Nové Huti (Dýšina) v r. 2019 je reálný a dokladovaný. O tom, jak se ambrozie mohla dostat do okrasného záhonu v soukromé zahradě, můžeme ale jen spekulovat.

Poznámka na závěr:

Databáze Pladias nabízí pro všechny zájemce dokonalý komfort. Kdokoliv může bez námahy snadno a rychle zjistit, jak je který druh v ČR rozšířený. Má to však své ALE: databáze je otevřená, živá a **pracovní**; jen u části mapek jsou všechny zanesené údaje revidované. Součástí revize je i kritické zhodnocení původních pramenů – a to bohužel nebyl případ *Ambrosia artemisiifolia*.

Literatura:

- DOSTÁL J. (1989): Nová květena ČSSR 1, 2. – Academia, Praha.
- KUPECKÁ K. (1998): Zpráva o nálezu druhu *Ambrosia artemisiifolia* L. v Plzni. – Calluna, Plzeň, 3/2: 4.
- NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. (1996): Floristický kurz ČSBS v Blovicích (5. 7. – 12. 7. 1986). – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Příroda 94: 23–48.
- NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. (2007): Třetí doplněk k flóře města Plzně. – Erica, Plzeň, 14: 13–22.
- PECHÁČKOVÁ S. [ed.] (2012): Zajímavé floristické nálezy. – Calluna, Plzeň, 17/1: 19–20. [J. Nesvadbová, *Chenopodium botrys*, p. 19.]
- PECHÁČKOVÁ S. [ed.] (2013): Zajímavé floristické nálezy. – Calluna, Plzeň, 18/1: 10–14.
- SLAVÍK B. (2004): *Ambrosia* L. – ambrózie. – In: SLAVÍK B., ŠTĚPÁNKOVÁ J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds], Květena České republiky 7, Academia, Praha, p. 468–474.
- STRNADOVÁ L. (1998): Výskyt *Ambrosia artemisiifolia* L. v Prešticiích. – Calluna, Plzeň, 3/2: 5.
- Web 1: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Ambrosia%20artemisiifolia>

Flóra a vegetace bývalé železniční stanice Zbiroh

Miroslava Šandová

Úvod

V letech 2009–2013 proběhly stavební úpravy železniční trati mezi Hořovicemi a Rokycany (součást mezinárodního železničního koridoru z Prahy do Plzně a dále do Mnichova). Hlavním cílem stavby bylo zvýšení rychlosti projíždějících vlaků. To si vyžádalo přeložky trati, které postihly i železniční stanici Zbiroh, nacházející se cca 4 km od města: v roce 2012 byla zrušena a nahradila ji zastávka Kařez.

Jedním tímto úsekem železniční trati pravidelně, a tak jsem mohla sledovat jak provádění prací, tak postupnou obnovu vegetace po ukončení stavby. Zajímalo mne, jak vypadá vegetace pět let po skončení optimalizace trati, a tak jsem se území vydala prozkoumat.

Charakteristika území

Na místě zrušené stanice Zbiroh bylo vybudováno nákladíště se dvěma ponechanými nakládkovými kolejemi (bývalé koleje č. 2 a 4). Bývalá nádražní budova Zbiroh byla prodána soukromému zájemci a postupně je přestavována pro účely ubytování a kulturních akcí. Přeložka trati zde není na náspu, ale v místě bývalého překladiště dřeva a váhy a dále zasahuje do zářezu. Sledované území má rozlohu cca 12 200 m² a rozkládá se v nadmořské výšce 436–446 m.

Metodika

Území jsem navštívila celkem 3×, a to 11. 7. 2018, 28. 8. 2018 a 11. 7. 2019. Celý areál jsem nejprve prošla, abych zjistila, jaké jsou odlišnosti v druhovém složení na jednotlivých „mikrobiotopech“ – travnaté plochy před budovou železniční stanice, svahy náspu, neužívaná kolejiště, bývalá nástupiště, místa po zrušených objektech. Poté jsem znovu celý areál procházela a pořídila inventarizační soupis rostlin na těchto stanovištích. Zároveň jsem hodnotila přítomnost jednotlivých druhů semikvantitativní stupnicí 1–5 (1 – druh ojedinělý, 2 – druh řídky se vyskytující, 3 – druh častý, 4 – druh hojný, 5 – druh obecně rozšířený).

V prostoru bývalého nádraží jsem evidovala nejen plané rostoucí druhy rostlin. Soukromý nájemce totiž v areálu provozuje také své aktivity, které se projevují výsadbou některých rostlin okrasných či užitkových, často umístěných v improvizovaných kontejnerech z palet, resp. na zvýšených,

ničím neohrazených záhonech. U evidovaných pěstovaných a vysazených druhů uvádím znak +. Dále jsem pořídila fytoecologické snímky, kde jsem druhy hodnotila podle sedmistupňové stupnice abundance a dominance Braun-Blanqueta (MORAVEC et al. 1994) a současně jsem sledovala četnost výskytu společenstva s pomocí jednotkových ploch. Jako základní jednotku jsem použila plochu o rozloze 10 m².

Sebraný rostlinný materiál je uložen v botanické sbírce Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, v závorce uvedené číslo BS je inventární číslo herbářového dokladu. Z celého sledovaného území jsem pořizovala fotodokumentaci, která je zařazena v podsbírce Další přírodovědná dokumentace rokycanského muzea. Nomenklaturu rostlin uvádím dle Klíče ke květeně ČR (KUBÁT et al. 2002). Syntaxonomickou nomenklaturu uvádím dle prací CHYTRÝ et al. (2009), MORAVEC et al. (1995), případně dle CHYTRÝ et al. (2007).

Zjištěné druhy na jednotlivých biotopech, se semikvantitativním hodnocením

Severozápadní svah u nádražní budovy:

Aegopodium podagraria 4, *Agrostis capillaris* 1, *Agrostis gigantea* 2, *Alliaria petiolata* 3, *Arrhenatherum elatius* 2, *Bromus sterilis* 2, *Capsella bursa-pastoris* 3, *Conyza canadensis* 3, *Crepis biennis* 3, *Chaerophyllum aureum* 3, *Chenopodium album* 3, *Dactylis glomerata* 3, *Fraxinus excelsior* juv. 1, *Geum urbanum* 3, *Hypericum perforatum* 1, *Lactuca serriola* 1, *Lolium perenne* 1, *Oenothera biennis* 2, *Parthenocissus quinquefolia* 2, *Plantago major* 2, *Poa annua* 3, *Poa pratensis* 3, *Rubus fruticosus* agg. 2, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* 3, *Tragopogon pratensis* 1, *Tripleurospermum inodorum* 2, *Triticum aestivum* 1, *Urtica dioica* 3, *Vicia villosa* 1, *Viola arvensis* 1.

Ruderální plocha u jihozápadní strany nádražní budovy:

Achillea millefolium 3, *Arctium tomentosum* 3, *Carduus nutans* 2, *Cerastium holosteoides* subsp. *triviale* 3, *Cichorium intybus* 3, *Cirsium arvense* 3, *Convolvulus arvensis* 2, + *Cerastium tomentosum* 1, *Echium vulgare* 3 (BS5658), *Epilobium ciliatum* 1, *Erigeron annuus* 3 (BS5634), *Galium aparine* 2, + *Hedera helix* 2, *Lolium perenne* 3, *Medicago lupulina* 3, *Melilotus albus* 4, *Prunus spinosa* 2, *Rosa canina* 1, + *Symphoricarpos albus* 2, *Tanacetum vulgare* 3, + *Taxus baccata* 2, *Trifolium pratense* 3, *Trifolium repens* 3.

Plocha směrem ke kolejišti na jižní straně budovy (bývalé nástupiště):

Achillea millefolium 3, + *Antirrhinum majus* 1, *Arctium lappa* 2 (BS5642), *Arctium* sp. juv. 1, *Arenaria serpyllifolia* 1, *Arrhenatherum elatius* 3, *Artemisia vulgaris* 1, + *Buxus sempervirens* 1, + *Campanula carpatica* 1, *Capsella bursa-pastoris* 2, *Chelidonium majus* 2, *Cichorium intybus* 3, *Cirsium arvense* 3, *Convolvulus arvensis* 2, *Conyza canadensis* 3, + *Cotoneaster dammeri* 1, *Dactylis glomerata* 3, *Echium vulgare* 3, *Elytrigia repens* 3, *Equisetum arvense* 1, *Erigeron annuus* 3, *Euphorbia esula* 1, *Fumaria officinalis* 1 (BS5640), *Hypericum perforatum* 3, *Lactuca serriola* 3, + *Lavandula angustifolia* 1, *Lepidium rudemale* 2, *Linaria vulgaris* 3, *Leucanthemum vulgare* 2, *Lotus corniculatus* 2, *Medicago lupulina* 3, *Melilotus albus* 4, *Melilotus officinalis* 3, + *Mentha piperita* 1 (BS5643), *Plantago lanceolata* 3, *Poa compressa* 4 (BS5635), *Poa pratensis* 2, *Potentilla argentea* 3, + *Potentilla fruticosa* 2, + *Rosa* sect. *Pimpinellifoliae* 1, *Rumex crispus* 3, + *Sedum spurium* 2, *Sinapis arvensis* 1, *Sisymbrium loeselii* 1, + *Spiraea cinerea* ‘Grefsheim’ 1 (BS5638), *Tanacetum vulgare* 4, *Thlaspi arvense* 2, *Trifolium arvense* 3 (BS5636), *Trifolium medium* 2 (BS5661), *Tripleurospermum inodorum* 3.

Ruderální plocha východně od nádražní budovy:

Agrostis stolonifera 2, *Arctium tomentosum* 3 (BS5651), *Artemisia vulgaris* 3, *Achillea millefolium* 3, *Betula pendula* juv. 3, *Bromus sterilis* 1, *Bromus tectorum* 1, *Calamagrostis epigejos* 4, *Cichorium intybus* 3, *Cirsium arvense* 4, *Daucus carota* 4, *Epilobium* cf. *collinum* 1 (BS5648), *Equisetum arvense* 3, + *Fragaria* sp. 1, *Hieracium sabaudum* 2, *Leonurus cardiaca* 2 (BS5644), *Leucanthemum vulgare* 2, *Pastinaca sativa* 3 (BS5646), *Poa compressa* 4 (BS5647), *Poa pratensis* 3, *Prunus domestica* 2, *Rubus nessensis* 1 (BS5665), *Rubus caesius* 2, *Sambucus nigra* 3, *Saponaria officinalis* 2 (BS5650), *Silene vulgaris* 2 (BS5645), *Solidago canadensis* 4, *Tanacetum vulgare* 4, *Urtica dioica* 3, *Verbascum thapsiforme* 2 (BS5649).

Neužívaná kolejiště:

Agrostis capillaris 3, *Artemisia vulgaris* 1, *Bromus hordeaceus* 3, *Calamagrostis epigejos* 2, *Carduus nutans* 2, *Erigeron annuus* 4, *Euphorbia esula* 1 (BS5656), *Geranium robertianum* 3 (BS5663), *Glechoma hederacea* 3, *Lathyrus sylvestris* 2 (BS5664), *Hieracium lichenalii* 1, *Holcus lanatus* 2, *Hypericum perforatum* 3, *Lathyrus pratensis* 3, *Leontodon autumnalis* 3 (BS5633), *Leucanthemum vulgare* 1, *Linaria vulgaris* 4, *Lotus corniculatus* 4, *Melilotus officinalis* 3, *Onobrychis viciifolia* 1 (BS5660), *Poa pratensis* 3, *Populus nigra* juv. 2, *Populus tremula* juv. 2, *Reseda lutea* 3, *Robinia pseudacacia* juv. 3, *Rubus idaeus* 3, *Rumex crispus* 2, *Sambucus racemosa* 1, *Sanguisorba minor* 2 (BS5666), *Salix aurita* 1, *Salix caprea* juv. 2, *Salix purpurea* 1, *Securigera varia* 2 (BS5659), *Sedum spurium* 2 (BS5669), *Senecio jacobaea* 1, *Sisymbrium loeselii* 1 (BS5654), *Solidago canadensis* 3, *Torilis japonica* 2, *Trifolium arvense* 5, *Trifolium medium* 1 (BS5662), *Triticum aestivum* 1, *Tussilago farfara* 3, *Verbascum thapsus* 1, *Vicia cracca* 1 (BS5657).

Ruderální plochy na západní straně nádraží:

Achillea millefolium 3, *Arrhenatherum elatius* 3, *Artemisia vulgaris* 3, *Betula pendula* 3, *Calamagrostis epigejos* 4, *Cichorium intybus* 3, *Cirsium arvense* 4, *Crepis biennis* 3, *Dactylis glomerata* 3, *Daucus carota* 4, *Elytrigia repens* 2, *Erigeron annuus* 3, *Fraxinus excelsior* juv. 3, *Hypericum perforatum* 3, *Lactuca serriola* 3, *Lathyrus pratensis* 3, *Leucanthemum vulgare* 2, *Medicago lupulina* 2, *Melilotus albus* 4, *Melilotus officinalis* 3, *Poa pratensis* 3, *Poa compressa* 3, *Robinia pseudacacia* juv. 3, *Rosa canina* 2, *Rumex crispus* 2, *Tanacetum vulgare* 3, *Taraxacum officinale* agg. 3, *Trifolium arvense* 2, *Tripleurospermum inodorum* 3, *Verbascum thapsus* 2.

Travnaté plochy na severní straně nádražní budovy u silnice, pata zdi budovy a vyvýšené záhony:

Alopecurus pratensis 3, *Arrhenatherum elatius* 3, *Artemisia vulgaris* 3, *Bellis perennis* 1, *Bromus sterilis* 1, + *Buxus sempervirens* 1, *Capsella bursa-pastoris* 3, *Chaerophyllum aureum* 3, *Chenopodium polyspermum* 3, *Cerastium holosteoides* subsp. *triviale* 2, *Cirsium arvense* 2, *Cirsium vulgare* 2, *Crepis biennis* 3, *Dactylis glomerata* 3, *Epilobium ciliatum* 1, *Filipendula ulmaria* 2, *Geranium pratense* 3, *Juncus effusus* 2, *Lactuca serriola* 1, *Lamium album* 3, *Lolium perenne* 2, *Oenothera biennis* 2, + *Picea pungens* 1, *Poa annua* 3, *Plantago major* 3, *Puccinellia distans* 2, + *Rhus hirta* 1, + *Rhododendron hybridum* 2, *Sambucus nigra* 3, *Sonchus oleraceus* 2 (BS5653), *Trifolium repens* 3, *Trifolium hybridum* 1, *Taraxacum officinale* agg. 3, *Urtica dioica* 3.

Syntaxonomická charakteristika evidovaných porostů

Při terénním studiu byl vegetační pokrov diferencován do následujících devíti typů společenstev.

Porosty s převážujícím druhem *Calamagrostis epigejos*

Vyskytují se zejména ve východní části území, v místě zrušených kolejišť a v západní části v místech po zrušených objektech. Evidovány byly celkem na 235 jednotkových plochách.

Snímek typického porostu:

Kařez, plocha ve východní části bývalého nádražního areálu Zbiroh, v místě po zrušených nástupištích, navážka hlíny a drobného šterku ± rovina, plocha snímku 15 m², 11. 7. 2019, 49°49'59.821"N, 13°47'15.069"E, celková pokryvnost E₁: 90 %.

E₁: *Calamagrostis epigejos* 5, *Daucus carota* 1, *Achillea millefolium* 1, *Tussilago farfara* 1, *Lotus corniculatus* +, *Equisetum arvense* r, *Tanacetum vulgare* r, *Lathyrus pratensis* r, *Cirsium arvense* r, *Leucanthemum vulgare* r, *Conyza canadensis* r.

Obdobné porosty, s bohatší garniturou druhů, byly evidovány např. i na odvalech hald v Ejpovicích (PYŠEK & ŠANDOVA 1979).

Porosty s převážujícím druhem *Solidago canadensis*

Osidlují navážky především ve východní části bývalého nádraží, méně v západní části směrem k obci Kařez. Evidováno bylo 185 jednotkových ploch.

Snímek typického porostu:

Kařez, plocha ve východní části bývalého nádraží Zbiroh, směrem k nadjezdu silnice nad tratí, navážka hlíny s drobnou příměsí šterku a suti, ± rovina, 20 m², 11. 7. 2019, 49°49'59.357"N, 13°47'16.042"E, pokryvnost E₁: 90 %.

E₁: *Solidago canadensis* 5, *Dactylis glomerata* 2, *Achillea millefolium* 1, *Poa pratensis* 1, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* 1, *Elytrigia repens* 1, *Urtica dioica* 1, *Poa annua* +, *Plantago major* +, *Conyza canadensis* r, *Tanacetum vulgare* r.

Tyto porosty jsou druhově blízké asociaci *Rudbeckio laciniatae-Solidaginetum canadensis* Tüxen et Raabe ex Aniol-Kwiatkowska 1974, variantě se *Solidago canadensis* (CHYTRÝ 2009).

Porosty s převážujícími druhy *Trifolium arvense* a *Lotus corniculatus*

Osidlují neužívaná kolejiště před staniční budovou a obdobná šterkovitá stanoviště v západní části. Evidováno bylo celkem 18 jednotkových ploch.

Snímek typického porostu:

Kařez, plocha mezi pražci a kolejemi před bývalou staniční budovou Zbiroh, nízká vrstva směsi hlíny a středního šterku, ± rovina, 10 m², 11. 7. 2019, 49°49'57.828"N, 13°47'9.784"E, celková pokryvnost E₁: 70%.

E₁: *Trifolium arvense* 5, *Lotus corniculatus* 3, *Erigeron annuus* 2, *Achillea millefolium* 1, *Tripleurospermum inodorum* +, *Taraxacum officinale* sect. *Ruderalia* r, *Hypericum perforatum* r, *Daucus carota* r, *Conyza canadensis* r.

Obdobné porosty s dominantními druhy *Trifolium arvense* a *Lotus corniculatus* uvádějí PYŠEK & ŠANDOVA (1979) z odvalů rudných dolů v Ejpovicích na Rokycansku a řadí je do třídy *Sedo-Scleranthetea* Br.-Bl. 1955. Porosty v kolejištích bývalého zbirožského nádraží jsou však druhově chudší a nejsou v nich zastoupeny lišejníky.

***Poa compressae-Tussilaginetum farfarae* Tüxen 1931 (syn.: *Tussilaginetum farfarae* Oberdorfer 1949)**

Vyskytuje se řídké v prostoru bývalého nástupiště na jižní straně území, evidováno celkem 10 jednotkových ploch.

Snímek typického porostu:

Kařez, plocha v prostoru zrušeného nástupiště železniční stanice Zbiroh, hlinitá až hlinitojílovitá půda, ± rovina, 10 m², 11. 7. 2019, 49°49'57.630"N, 13°47'11.176"E, pokryvnost E₁: 80 %.

E₁: *Poa compressa* 4, *Tussilago farfara* 3, *Ranunculus repens* 1, *Plantago major* +, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* 1, *Conyza canadensis* +, *Dactylis glomerata* +, *Elytrigia repens* +, *Artemisia vulgaris* r, *Equisetum arvense* r.

Svým druhovým složením stojí na rozhraní varianty tohoto společenstva s *Ranunculus repens* a varianty s *Conyza canadensis* (CHYTRÝ 2009).

Melilotetum albo-officinalis Sissingh 1950

Toto společenstvo bylo evidováno na 17 jednotkových plochách JV až Z od staniční budovy, částečně i na jižní straně areálu, spíše na propustných půdách s příměsí šterku, písku a drobné sutě.

Snímek typického porostu:

Kařez, ruderalní plocha západně od staniční budovy, hlinitá půda s mírnou příměsí drobného šterku a úlomky sutě, ± rovina, 15 m², 11. 7. 2019, 49°49'55.776"N, 13°47'6.980"E, celková pokryvnost E₁: 90%.

E₁: *Melilotus albus* 5, *Melilotus officinalis* 3, *Daucus carota* 3, *Achillea millefolium* 2, *Cirsium arvense* 1, *Plantago major* +, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* +, *Tanacetum vulgare* +, *Poa compressa* +, *Medicago lupulina* r, *Plantago media* r, *Hypericum perforatum* r.

Tanaceto vulgaris-Artemisietum vulgaris Sissingh 1950

Osidlují stanoviště s mělkými půdami s příměsí drobného šterku a písku, evidována byla na 115 jednotkových plochách.

Snímek typického porostu:

Kařez, ruderalní plocha západně od bývalé nádražní budovy Zbiroh, písčité až hlinitá půda se zbytky drobné sutě ze zbořených objektů, ± rovina, 20 m², 11. 7. 2019, 49°49'55.156"N, 13°47'5.476"E, celková pokryvnost E₁: 95 %:

E₁: *Tanacetum vulgare* 4, *Artemisia vulgaris* 4, *Cirsium arvense* 2, *Arctium lappa* 1, *Daucus carota* 1, *Dactylis glomerata* 1, *Cichorium intybus* 1, *Leucanthemum vulgare* 1, *Poa pratensis* 1, *Achillea millefolium* 1, *Crepis biennis* 1, *Rumex crispus* +, *Hypericum perforatum* +, *Trifolium pratense* +, *Poa annua* r, *Tripleurospermum inodorum* r, *Lotus corniculatus* r.

Conyza canadensis-Lactucetum serriolae Lohmeyer in Oberdorfer 1957 (orig. Erigeronto-Lactucetum serriolae Lohm. in Oberd. 1957)

Nachází se zejména v prostoru jižní části areálu, méně často v západní části v místě po zbořených objektech. Evidováno bylo na 65 jednotkových plochách.

Snímek typického porostu:

Kařez, plocha v prostoru bývalého nástupiště na jižní straně areálu bývalého nádraží, ± rovina, propustná, hlinito-písčité půda, 20 m², 11. 7. 2019, 49°49'56.716"N, 13°47'9.421"E, celková pokryvnost E₁: 80 %.

E₁: *Lactuca serriola* 4, *Conyza canadensis* 2, *Tripleurospermum inodorum* 1, *Viola arvensis* +, *Arenaria serpyllifolia* +, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* +, *Apera spica-venti* +, *Capsella bursa-pastoris* r, *Sisymbrium loeselii* r, *Artemisia vulgaris* r.

Lolietum perennis Gams 1927 (syn.: Lolio perennis-Plantaginetum majoris Beger 1930)

Vyskytuje se na severní straně bývalé staniční budovy, podél silnice a v lemu zrušené přístupové cesty k nástupištím, evidováno bylo na čtyřech jednotkových plochách.

Snímek typického porostu:

Kařez, lem travnaté plochy na severní straně bývalé nádražní budovy, hlinitá vlhká těžší půda, ± rovina, 5 m², 11. 7. 2019, 49°49'59.156"N, 13°47'10.616"E, celková pokryvnost E₁: 95 %.

E₁: *Lolium perenne* 4, *Plantago major* 4, *Poa annua* 3, *Trifolium repens* 1, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* +, *Capsella bursa-pastoris* r, *Bellis perennis* r.

Nediferencované porosty, s nástupem spontánně se šířících dřevin (*Betula pendula* juv., *Robinia pseudacacia* juv., *Fraxinus excelsior* juv., *Salix* sp. div., *Populus tremula* juv., *Rosa* sp.)

Tvoří největší plochu studovaného území, a to především ve východní a západní části mezi nově zbudovanými kolejími a ruderalizovanými plochami po zbouraných objektech směrem k obci Kařez. Dřeviny tvoří převážně nižší keřové patro. Evidováno bylo celkem 341 jednotkových ploch.

Závěr

Príspevek predstavuje výsledky floristického a fytocenologického výzkumu v areálu zrušeného železničního nádraží Zbiroh pět let po provedených stavebních pracích při optimalizaci železniční trati v letech 2009–2013. V území bylo v průběhu sezóny 2018–2019 evidováno celkem 151 druhů cévnatých rostlin. Z fytocenologického hlediska bylo evidováno devět typů rostlinných společenstev: porosty s převažujícím druhem *Calamagrostis epigejos*, porosty s převažujícím druhem *Solidago canadensis*, porosty s převažujícími druhy *Trifolium arvense* a *Lotus corniculatus*, společenstvo *Poa compressae-Tussilaginietum farfarae*, *Melilotetum albo-officinalis*, *Tanaceto vulgaris-Artemisietum vulgaris*, *Conyza canadensis-Lactucetum serriolae* a *Lolietum perennis*. Největší plochu studovaného území zaujímají dosud ne zcela diferencované mozaikovitě porosty, do nichž spontánně nastupují náletové dřeviny, vytvářející aktuálně nižší keřové patro: *Betula pendula*, *Robinia pseudacacia*, *Fraxinus excelsior*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa* a *Rosa* sp.

Literatura:

- CHYTRÝ M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. – Academia, Praha, 525 p.
- CHYTRÝ M. [ed.] (2009): Vegetace České republiky 2. Ruderalní, plevelová, skalní a suťová vegetace. – Academia, Praha, 520 p.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.
- KOPECKÝ K. & HEJNÝ S. (1992): Ruderalní společenstva bylin České republiky. – Studie ČSAV 1992/1: 1–128.
- MORAVEC J. et al. (1994): Fytocenologie. – Academia, Praha, 403 p.
- MORAVEC J. et al. (1995): Rostlinná společenstva České republiky a jejich ohrožení. – 2. Severočes. Přír., Lito-měřice, append. 1995, 1–206 p.
- PYŠEK A. & ŠANDOVÁ M. (1979): Die Vegetation der Abraumhalden von Ejpovice. – Fol. Mus. Rer. Natur. Bohem. Occident., Botanica, Plzeň, 12: 3–46.

Internetové zdroje:

- Web 1: ŽelPage; URL: <https://www.zelpage.cz/zpravy/7002> (17. 10. 2019).
- Web 2: SILNICE ŽELEZNICE, rubrika Železniční infrastruktura (Mitlöhner J.: Optimalizace trati Zbiroh – Rokycany); URL: <http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/optimalizace-trati-zbiroh-rokycany/> (21. 10. 2019).
- Web 3: SILNICE ŽELEZNICE, rubrika Železniční infrastruktura (Košar K.: Optimalizace trati Zbiroh – Rokycany, část II); URL: <http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/optimalizace-trati-zbiroh-rokycany-cast-ii/> (24. 10. 2019).

Zajímavé floristické nálezy 2019

Ivona Matějková ed.

Vážení a milí přátelé,

máme tu další pokračování rubriky zajímavých floristických nálezu. Přispělo do ní 13 autorů, kteří poskytli nálezy celkem 59 různých taxonů z různých lokalit západních Čech, případně s přesahem do okolních oblastí. U většiny nálezu je uvedena přesná lokalizace zaměřením souřadnic v systému WGS-84. Údaje týkající se fytogeografických okresů byly převzaty ze studie Skalického (SKALICKÝ 1988), údaje ke kvadrantům středoevropského síťového mapování z metodiky podle Slavíka (SLAVÍK 1971). Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z Kubáta (KUBÁT et al. 2002). Kategorie ohrožení jsou uvedeny dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Nálezy, u nichž nebyl pořízen dokladový sběr, jsou označeny zkratkou *not.* U sebraných nálezu je uvedeno *leg.* a připsána zkratka PL = herbář Západočeského muzea v Plzni (případně HOMP = herbář Hornického muzea v Příbrami).

Mnohokrát děkujeme za všechny vaše nálezy i herbářové položky a přejeme mnoho zdaru do další botanické sezóny. Za pročení textu děkujeme Slávce Nesvadbové.

Adoxa moschatellina L.

Malonice (okr. Klatovy): svažité mez se stromy na severním svahu návrší Ve Vrškách (kóta 621) asi 0,25 km JZ od železniční zastávky Malonice, 49°17'52.0"N, 13°21'52.1"E, 612 m n. m., Plánický hřeben, 6746a, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Amaranthus albus L.

Plzeň (okr. Plzeň-město): Terminál Hlavního nádraží, nezastavěná šterková plocha mezi Šumavskou a Wenzigovou ulicí, 49°44'43.417"N, 13°23'24.117"E, více exemplářů, 320 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246c, leg. J. Nesvadbová 8. 8. 2019, PL.

Androsace elongata L. – C3

Valeč (okr. Karlovy Vary): nepevněná cesta v louce 730 m JZ od kostela Nejsvětější Trojice v obci, 50°10'11.953"N, 13°14'28.104"E, 610 m n. m., Doupovská pahorkatina (na hranici s fytochorionem Doupovské vrchy), 5845ad, not. L. Pivoňková 19. 5. 2019.

Anemone ranunculoides L.

Starý Plzenec (okr. Plzeň-město): křovinaté levé břehy Úslavy V od obce, 49°41'42.1"N, 13°29'21.5"E, 335 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6346b, not. R. Paulič 21. 4. 2019.

Ždírec (okr. Plzeň-jih): nad pravým břehem Úslavy SSV od osady Myť, řídce, 49°32'58.0"N, 13°34'53.5"E, 397 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6447c, not. R. Paulič 19. 4. 2019.

Anthericum liliago L. – §3, C3

Lučice (okr. Klatovy): západní okraj Bělýšovského lesa, květnatý lem nad silničním příkopem na kontaktu s acidofilní doubravou, ca 0,5 km S od autobusové zastávky v obci, dva vitální bohatě fertilní exempláře, 49°27'01.179"N, 13°11'22.603"E, 449 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 4. 6. 2019.

Aphanes arvensis – C3

Jindřichovice (okr. Klatovy): obilné pole na svazích asi 1 km SV od obce, 49°18'14"N, 13°24'32"E, 600 m n. m., Plánický hřeben, 6646c, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Trnčí (okr. Klatovy): horní okraj pole pod lesem mezi obcemi Chudenice a Trnčí, jižně od Farského lesa, ca 1,3 km JZ od kapličky v obci Trnčí a ca 775 m JV od samoty Býšov, drobné kolonie rostoucí v písčité půdě, 49°28'12.341"N, 13°11'31.188"E, 495 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková 6. 8. 2019.

Atropa bella-donna L.

Bezpravovice (okr. Klatovy): paseka v prokáceném smrčkovém lese (kůrovcová kalamita) na severním úbočí pahorku JJZ od vrchu Na Skále (k. 599), ca 775 m S od středu obce, dva fertilní exempláře, 49°27'15.231"N, 13°08'33.673"E, 590 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 18. 9. 2019.

Bromus carinatus Hooker et Arnott

Dýšina (okr. Plzeň-město): roh ul. Přátelství a bezejmenné ulice, u opěrné zídky u čp. 95, 49°46'38.371"N, 13°29'44.274"E, 350 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová 27. 6. 2019, PL. Druh zjištěn na podobném místě i v roce 2014 (PECHÁČKOVÁ 2015: 14).

Pozn.: Z Dýšiny uváděn nálezu *Bromus carinatus* ze 7. 8. 2013 (PECHÁČKOVÁ 2014: 23) – ruderalizovaný okraj asfaltové pěšiny..., z původních několika rostlin roste nyní v pásu ca 25 m dlouhém a bohatě plodí, šíří se i mimo lokalitu (sekačka technické čety OÚ), publik. v r. 2014, not. J. Nesvadbová 10. 8. 2019.

Buglossoides incrassata subsp. *splitgerberi* (Guss.) E. Zippel et Selvi

Plzeň (okr. Plzeň-město): železniční stanice Plzeň-Koterov, seřazovací nádraží, v kolejišti, 49°43'22"N, 13°25'11"E, 332 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246d, not. R. Paulič 21. 4. 2019.

Horažďovická Lhota (okr. Klatovy): na železniční trati severně od vsi, 49°21'32.0"N, 13°40'49.4"E, 475 m n. m., Horažďovicko, 6648a, not. R. Paulič 8. 5. 2019.

Carex pseudocyperus L. – C4a

Chudenice (okr. Klatovy): pobřeží bezejmenného rybníka na Bělýšovském potoce (větší, situovaný výše na toku – oproti druhému menšímu a spíše lesnímu rybníčku), ca 1,7 km JV od kostela sv. Jana Křtitele v obci, několik vitálních trsů (u hráze společně s *Carex elongata*), 49°27'29.316"N, 13°11'31.661"E, 471 m n. m., Branžovský hvozď, 6544, not. I. Matějková 4. 6. 2019.

Cerastium brachypetalum Pers. subsp. *brachypetalum*

Horažďovická Lhota (okr. Klatovy): na okraji železniční trati severně od rybníka Lhota, několik rostlin, 49°21'45.0"N, 13°40'34.5"E, 483 m n. m., Horažďovicko, 6648a, not. R. Paulič 8. 5. 2019.

Velký Bor (okr. Klatovy): na okraji železniční trati při východním cípu železniční zastávky Velký Bor, vzácně, 49°20'43.8"N, 13°42'10.5"E, 454 m n. m., Horažďovicko, 6648c, not. R. Paulič 8. 5. 2019.

Chenopodium botrys L. (= *Dysphania botrys* (L.) Mosyakin et Clemants) – C3

Plzeň-Bukovec (okr. Plzeň – město): okraj chodníku u Hlavní silnice, 50 m S od křižovatky se Zábělskou ulicí, 49°45'56.532"N, 13°26'22.392"E, 355 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246bc, leg. L. Pivoňková 4. 8. 2019, PL.

Kyšice (okr. Plzeň-město): haldy jemné černé škváry ca 600 m JJZ od železniční zastávky Dýšina-Horomyslice, 49°45'45.573"N, 13°30'0.576"E, 338 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246b, leg. J. Nesvadbová 31. 8. 2019, PL.

Pozn.: Jde o tutéž lokalitu, kde byl v r. 2011 druh pozorován (viz Calluna 2012: 19) a přenesen do soukromé zahrady; podrobnosti uvedeny v článku publikovaném v tomto čísle Calluny (NESVADBOVÁ 2020).

***Chenopodium pumilio* R. Br. (= *Dysphania pumilio* (R. Br.) Mosyakin et Clemants)**

Plzeň (okr. Plzeň-město): Terminál Hlavního nádraží, nezastavěná šterková plocha mezi Šumavskou a Wenzigovou ulicí zarůstající ruderalní vegetací, 49°44'43.417"N, 13°23'24.117"E, 320 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246c, leg. J. Nesvadbová 11. 9. 2019, PL; duplikát položky rev. Z. Kaplan.

***Circaea lutetiana* L.**

Bezpravovice (okr. Klatovy): vlhčina ve smíšeném lese (smrk, buk, dub letní) na jihovýchodním svahu vrchu Bukovec (k. 538), ca 830 m JV od středu obce, desítky exemplářů, 49°26'41.015"N, 13°09'6.628"E, 503 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková 4. 6. 2019.

***Commelina communis* L.**

Plzeň (okr. Plzeň-město): spáry chodníku u vrat domu č. 13 ve Špálově ulici, 1,9 km JV od vrchu Sytná, 49°46'19.035"N, 13°21'47.750"E, 382 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246a, leg. S. Pecháčková 17. 9. 2019, PL. Majitelka domu tuto rostlinu nepěstuje ani na zahradě ani doma, ale protože se jí líbila, nechala ji u vrat růst.

Křížatka obecná pochází z východní Asie a občas u nás zplaňuje (více viz web 1). Botanicky zajímavá je i historika k původu jejího jména, viz např. web 2.

***Conium maculatum* L.**

Plzeň-Újezd (okr. Plzeň-město): okraj polní cesty u bezejmenného levostranného přítoku Hrádeckého potoka 750 m S od krematoria na Ústředním hřbitově v Plzni, 850 m JV od konečné stanice trolejbusů, 49°45'15.762"N, 13°26'3.144"E, 340 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246bc, not. L. Pivoňková 15. 8. 2019.

***Corydalis intermedia* (L.) Mérat**

Starý Plzenec (okr. Plzeň-město): křovinaté levé břehy Úslavy V od obce, 49°41'42.1"N, 13°29'21.5"E, 335 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6346b, not. R. Paulič 21. 4. 2019.

***Corydalis lutea* (L.) Borkh.**

Železná Ruda (okr. Klatovy): zídka u domu na začátku Belvederské ulice (u Klostermannova náměstí), Šumavské pláně, 6845c, not. K. Čížek 18. 8. 2013.

***Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Hunt et Summerh. – §3, C3**

Bezpravovice (okr. Klatovy): květnatá vlhká až mezofilní louka nad prameništěm Bezpravovického potoka, na kontaktu s lesikem v místě zvaném Úvary, ca 685 m J až JJV od středu obce, stovky fertálních exemplářů (společně se *Scorzonera humilis* – C3 a *Hypericum tetrapterum*), 49°26'32.627"N, 13°08'45.076"E, 542 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 27. 5. 2019.

***Datura stramonium* L.**

Konstantinovy Lázně (okr. Tachov): Náměstí U Fontány, zákoutí u Lázeňské ulice, jedna rostlina, 49°52'50.176"N, 12°58'56.752"E, ca 530 m n. m., Svojšinská pahorkatina, 6143b, not. J. Nesvadbová 24. 9. 2019. Pozn. red.: Zhruba 30 m odtud byl durman nalezen v r. 2015 (Calluna 2016: 22).

Plzeň (okr. Plzeň-město): jihozápadní roh křižovatky ulic Studentská/Gerská, 1,7 km JV od vrchu Sytná, narušený trávník, tři malé kvetoucí rostliny, později posekány; 49°46'30.944"N, 13°21'59.108"E, 380 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246a, not. S. Pecháčková, srpen 2019.

***Digitaria sanguinalis* (L.) Scop.**

Nová Huť (obec Dýšina, okr. Plzeň-město): ul. Práteleství, 49°46'49.475"N, 13°30'20.786"E, 337 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová 25. 8. 2019, PL. Pozn.: V Nové Huti kolem silnice je prakticky všude, především ale ve spárách zámkové dlažby chodníků, kde dosud neroste *Eragrostis minor*.

***Draba muralis* L. – C2b**

Domažlice (okr. Domažlice): kolejistiště na vlakovém nádraží 1,1 km VJV od Domažlické věže, 49°26'5.928"N, 12°56'35.333"E, 425 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6543da, leg. L. Pivoňková 28. 4. 2019, PL.

***Eragrostis cf. albensis* H. Scholz**

Dýšina (okr. Plzeň-město): mezi šterkem cesty vedoucí po kraji lesa k vodojemu, ca 570 m V od křižovatky z Dýšiny na Zábělou a na Chrást, 49°46'31.036"N, 13°28'19.061"E, 416 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová 30. 7. 2019, det. P. Dřevojan, PL.

Dýšina (okr. Plzeň-město): horní část návsi (= Náměstí Míru) ve šterbině mezi obrubníkem a mezernatým asfaltem ca 30 m J od pomníku Obětím světových válek, 49°46'38.736"N, 13°29'28.589"E, 361 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová, červenec 2019, det. P. Dřevojan, PL.

Nová Huť (obec Dýšina, okr. Plzeň-město): ulice Práteleství, proti čp. 68, na ostrůvcích trávníku založených v roce 2016 mezi ulicí a chodníkem, sekaných 2–3 × do roka (na navezené a oseté „ornici“ dnes roste pestrá směs ruderalních rostlin), 337 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová 11. 6. 2018, det. P. Dřevojan 2018, HOMP.

Teslný (okr. Příbram): podél silničky od hráze Dolejšího padrtského rybníku směrem na Kolvín, v úseku záp. okraj hráze až ca 0,5 km SZ od hráze, ca 4,5 km S od osady, při severových. krajnici silničky, 635–650 m n. m., Brdy, 6348bc, leg. J. Nesvadba et J. Nesvadbová 15. 8. 2018, det. P. Dřevojan 2018, HOMP.

Pozn. J. Nesvadbové: Druh se evidentně šíří. O nálezu nového druhu *Eragrostis* během exkurze západočeské pobočky ČBS 11. 8. 2018 (PIVOŇKOVÁ 2019) jsem se dozvěděla od L. Pivoňkové; popsala jej: „vypadá trochu jako *Puccinellia distans*“. My jsme jej 15. 8. 2018 našli v Brdech u Dolního Padrtského rybníka, a to společně s *Eragrostis minor*. Podle R. Hlaváčka byly obě tyto miličky ve fytochorionu Brdy nalezeny poprvé. Začátkem prosince 2019 jsem lokality z Dýšiny i z Tesln poslala na podnět R. Hlaváčka editorům Additament. P. Lustyk obratem odpověděl, že sice *Eragrostis albensis* měli pro další díl Additament v plánu, ale zatím jeho zpracování odložili. Determinace jednotlivých nálezů, kterých poměrně rychle přibývá, není totiž často jednoznačná a nelze také vyloučit, že se mezi těmito sběry „*Eragrostis albensis*“ skrývá i nějaký jiný taxon.

Eragrostis cf. multicaulis Steud.

Bezděkov (okr. Klatovy): 820 m J od kostela sv. Václava, na západním okraji silničky, 49°22'23.149"N, 13°13'35.561"E, 402 m n. m., Plz. pahorkatina, 6645a, leg. et det. R. Paulič 11. 8. 2018 jako *Eragrostis albensis* H. Scholz (viz PIVOŇKOVÁ 2019), redet. P. Dřevojan 2019, PL.

Plzeň: sídliště Bolevec, 1,9 km VJV od vrcholu Sytná, v obručníku parkoviště u konečné tramvaje č. 4 (zast. Košutka), 49°46'55.046"N, 13°22'24.652"E, 361 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246a, leg. et det. S. Pecháčková 19. 10. 2018, rev. P. Dřevojan 2019, PL.

Pozn. S. Pecháčkové: Oba nálezy mají zatím jen pracovní jméno – podle P. Dřevojana jsou odlišné od *Eragrostis albensis* (viz výše), ale zatím je nelze jednoznačně určit.

Bylo by dobré shromáždit více srovnávacího materiálu z různých lokalit – uvidíte-li tedy *Eragrostis cf. albensis*, *Eragrostis cf. multicaulis* a podobné typy, můžete je přinést na oddělení botaniky Západočeského muzea.

Filago arvensis L. – C4a

Chudenice (okr. Klatovy): výslunné kamenité místo v jihozápadní části pahorku zvaného Hřebílec, jižně od silniční komunikace ve směru z Chudenic k Chlumské, ca 0,9 km V od kostela sv. Jana Křtitele v obci, dvě desítky exemplářů, 49°28'01.303"N, 13°11'13.435"E, 513 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 4. 6. 2019.

Gagea pratensis (Pers.) Dumort.

Mlázovy (okr. Klatovy): křoviny na JV svahu vrchu Ostrá (kóta 646) asi 1 km JJV od obce, dosti hojně, 49°18'15.3"N, 13°24'58.4"E, 605 m n. m., Plánický hřeben, 6646d, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Malonice (okr. Klatovy): svažité mez se stromy na severním svahu návrší Ve Vrškách (kóta 621) asi 0,25 km JZ od železniční zastávky Malonice, roztroušeně, 49°17'52.0"N, 13°21'52.1"E, 612 m n. m., Plánický hřeben, 6746a, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Gagea lutea (L.) Ker-Gawl.

Mlázovy (okr. Klatovy): vlhké křoviny na VJV svahu vrchu Ostrá (kóta 646) asi 1 km JV od obce, velmi hojně, 49°18'17.0"N, 13°25'04.1"E, 585 m n. m., Plánický hřeben, 6646d, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Starý Plzenec (okr. Plzeň-město): na levých březích Úslavy V od obce, hojně, 49°41'42.1"N, 13°29'21.5"E, 335 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6346b, not. R. Paulič 21. 4. 2019.

Galeobdolon argentatum Smejkal

Čachrov (okr. Klatovy): Pavlův vrch, u kaple sv. Anny, 1,5 km S od obce, Plánický hřeben, 6745b, not. K. Čížek 24. 7. 2014.

Gentiana pneumonanthe L. – C2t

Černošín (okr. Tachov): neobhospodařované plochy Z od osady Lažany, cca 1,25 km SZ od této osady, cca 90 m JZ od JZ hranice PR Pod Volfštejnem, jeden kvetoucí trs, 49°48'9.283"N, 12°51'49.272"E, 553 m n. m., 6143c, Svojsínská pahorkatina, not. P. Bezstarosti 24. 8. 2019.

Gypsophila muralis L.

Bezpravovice (okr. Klatovy): na travnaté lesní cestě vedoucí nad severním okrajem obce směrem k vrchu Na Skále (k. 599), v místě výběžku pole do lesních porostů

(z vých. strany), ca 615 m S až SSZ od středu obce, drobné kolonie o desítkách ex., 49°27'11.964"N, 13°08'31.172"E, 579 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, leg. I. Matějková 18. 9. 2019, PL.

Herniaria glabra L.

Svéradice (okr. Klatovy): balvanité návrší s kaplí sv. Bartoloměje Z od obce, výslunné trávníky a suchopáry na jižním svahu, 49°22'24"N, 13°44'02"E, 460 m n. m., Hořažďovicko, 6648a, not. R. Paulič et V. Žila 28. 4. 2019.

Druztová (okr. Plzeň-sever): náves u rybníka u zastávky autobusů, ve spárách mezi asfaltem, 49°47'54.895"N, 13°26'52.804"E, 325 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, not. J. Nesvadbová 2. 9. 2019.

Holosteum umbellatum L.

Malonice (okr. Klatovy): železniční zastávka Malonice, na okraji kolejí, 49°17'57.2"N, 13°22'01.2"E, 593 m n. m., Plánický hřeben, 6746a, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Chlum (okr. Rokycany): suchá mezička nad pěšinou na vyhlídce Na Plazu, ZJZ orientace, 49°56'14.592"N, 13°39'28.214"E, 425 m n. m., Křivoklátsko, 6047d, leg. J. Nesvadbová 21. 4. 2019, PL.

Hřešihlavy (obec Kladruby, okr. Rokycany) nízký, řídký trávník mezi silnicí a kostelem Všem svatých, společně s *Erophila verna*, *Ranunculus auricomus* agg., *Myosotis cf. stricta* aj., 49°55'39.980"N, 13°37'10.329"E, 395 m n. m., Křivoklátsko, 6047c, leg. J. Nesvadbová 21. 4. 2019, PL.

Skomelno (okr. Rokycany): v zámkové dlažbě před místním hostincem U Mrazíka, 49°50'49.910"N, 13°38'33.450"E, 480 m n. m., Křivoklátsko, 6147a, not. J. Nesvadbová, 21. 4. 2019.

Bílá skála (obec Terešov, okr. Rokycany): židovský hřbitov 1,5 km ZJZ od zámku v Terešově, 49°53'11.641"N, 13°41'5.717"E, 445 m n. m., Křivoklátsko, 6147b, leg. J. Nesvadbová 21. 4. 2019, PL.

Prívětice (okr. Rokycany): mez JZ orientovaná nad cestou ke vchodu do hřbitova a ke kostelu sv. Martina, 49°50'17.465"N, 13°36'31.242"E, 420 m n. m., Křivoklátsko, 6147d, leg. J. Nesvadbová 21. 4. 2019, PL.

Nová Huť (obec Dýšina, okr. Plzeň-město): řídký trávník na konci Slepé ulice JV od čp. 33, 49°46'41.321"N, 13°30'32.193"E, 340 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, not. J. Nesvadbová 25. 4. 2019.

Hordeum murinum L.

Klatovy (okr. Klatovy): náměstí Přemysla Otakara II. (Rybničky), ca 360 m S od náměstí Míru, Plzeňská pahorkatina, 6545d, not. K. Čížek 25. 8. 2015.

Klatovy (okr. Klatovy): ul. Vrbova, ca 270 m JZ od náměstí Míru, Plzeňská pahorkatina, 6545d, not. K. Čížek 25. 8. 2015.

Lathraea squamaria L.

Mlázovy (okr. Klatovy): lískové křoviny na pastvinách na Z svahu vrchu Ostrá (kóta 646) 0,9 km J od obce, několik rostlin, 49°18'18.1"N, 13°24'35.5"E, 617 m n. m., Plánický hřeben, 6646c, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Bezpravovice (okr. Klatovy): levý břeh Bezpravovického potoka (ve směru jeho toku), ve vzrostlém listnatém porostu s převahou jasanu a olše lepkavé v hlouběji zaříznutém úseku nivy, ca 510 m V až VJV od středu obce, drobná kolonie o jedné desítky exemplářů, 49°26'52.027"N, 13°9'03.017"E, 489 m n. m., Branžovský hvozď, 6544b, not. I. Matějková 27. 5. 2019.

***Melampyrum arvense* L. – C3**

Bezpravovice (okr. Klatovy): lem louky na kontaktu s liskovým porostem při severovýchodním okraji remízu nad nivou Bezpravovického potoka, J od silnice mezi obcemi Bezpravovice a Lučice, ca 625 m V až VSV od středu obce, přibližně jedna desítka exemplářů, 49°26'58.794"N, 13°9'05.894"E, 518 m n. m., Branžovský hvozd, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 13. 6. 2019.

Slatina (okr. Klatovy): výslunná stráň nad severním okrajem silnice ve směru Slatina – Balkovy, suchý trávník poblíž polní cesty (žlutě značená turistická trasa), pravidelně kosený porost v rámci údržby silnice, ca 365 m VJV od autobusové zastávky v obci, ca 15 fertilních exemplářů, 49°26'40.777"N, 13°11'40.003"E, 444 m n. m., Branžovský hvozd, 6544b, leg. I. Matějková 6. 8. 2019, PL.

***Myosotis discolor* Pers. – C2b**

Horažďovická Lhota (okr. Klatovy): suchá louka mezi železniční tratí a rybníkem Lhota, 49°21'33"N, 13°40'44"E, 475 m n. m., Horažďovicko, 6648a, not. R. Paulič 8. 5. 2019.

***Neslia paniculata* (L.) Desv.**

Slatina (okr. Klatovy): výslunná stráň nad severním okrajem silnice ve směru Slatina – Balkovy, suchý trávník poblíž polní cesty (žlutě značená turistická trasa), v horním okraji pravidelně koseného porostu v rámci údržby silniční komunikace, ca 365 m VJV od autobusové zastávky v obci, jedna drobná kolonie, 49°26'40.783"N, 13°11'40.071"E, 445 m n. m., Branžovský hvozd, 6544b, leg. I. Matějková 6. 8. 2019, PL.

***Omphalodes scorpioides* (Haenke) Schrank – C4a**

Starý Plzenec (okr. Plzeň-město): křovinaté levé břehy Úslavy V od obce, 49°41'42.1"N, 13°29'21.5"E, 335 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6346b, not. R. Paulič 21. 4. 2019.

***Parnassia palustris* L. – C2t**

Zahrádka (okr. Plzeň-sever): v jižní části dlouhodobě neobhospodařovaného území mokřadů/mokřadních luk pod zaniklou osadou Dlouhá Louka (na pozemku p.č. 747/1 v k. ú. Hůrky u Zahrádky), cca 0,5 km J až JJZ od bývalé osady Dlouhá Louka (od kapličky) a cca 1,3 km S od severní hranice PR Hůrky, stovky rostlin na ploše cca 800 m², v největší koncentraci kolem bodu 49°54'34.885"N, 13°10'41.011"E, 568 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6045c, not. P. Bezstarosti 18. 8. 2019. Z Dlouhé louky zatím nebyla tolíje udávána, jen z nedaleké PR Hůrky (pozn. L. Pivoňková).

***Picris hieracioides* L.**

Nová Hut' (obec Dýšina, okr. Plzeň-město): Paškův park, v mezernatém trávníku, dvě rostliny, 49°46'54.268"N, 13°30'43.456"E, 317 m n. m., Křivoklátsko, 6247a, not. J. Nesvadbová, 11. 8. 2019.

Plzeň (okr. Plzeň-město): náspy železniční trati Z od zastávky Plzeň-Jižní Předměstí, roztroušeně, 49°44'26.907"N, 13°21'54.124"E, ca 325 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246c, not. J. Nesvadbová, 20. 9. 2019.

***Polygala chamaebuxus* L. – §3, C3**

Bezpravovice (okr. Klatovy): vrchol kamenitého pahorku s prosvětleným borovým lesem JJZ od vrchu Na Skále (k. 599), ca 770 m S od středu obce, několik drobných vitálních kolonií, 49°27'16.791"N, 13°08'35.922"E,

590 m n. m., Branžovský hvozd, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 18. 9. 2019.

***Pyrethrum corymbosum* (L.) Scop.**

Bezpravovice (okr. Klatovy): paseky zarůstající buňením a náletem listnatých dřevin na jihovýchodním svahu vrchu Bukovec (k. 538), ca 730 m JV od středu obce, desítky vitálních exemplářů jednotlivě nebo v drobných shlucích (společně s *Digitalis grandiflora*, *Genista germanica*), 49°26'42.779"N, 13°09'0.873"E, 523 m n. m., Branžovský hvozd, 6544b, not. I. Matějková 4. 6. 2019.

***Reseda lutea* L.**

Horomyslice (obec Dýšina, okr. Plzeň-město): v blízkosti železniční zastávky, 49°46'3.653"N, 13°30'13.445"E, 346 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová 31. 8. 2019, PL.

***Salvia austriaca* Jacq. – C4b**

Plzeň (okr. Plzeň-město): mezi Skvrňany a Křimicemi, zarůstající rumištní plocha nad strání při západní straně silnice v ul. Regensburgská (Západní okruh Plzně, výstavba v letech 2012–2014), tři kvetoucí rostliny, 49°44'46.778"N, 13°18'53.469"E, 345 m n. m., 6245d, Plzeňská pahorkatina, not. P. Bezstarosti 26. 5. 2019. U nálezu byla pořízena podrobná fotodokumentace – dle ní potvrdila totožnost druhu J. Štěpánková.

***Saxifraga tridactylites* L.**

Malonice (okr. Klatovy): železniční zastávka Malonice, na okraji kolejiště, 49°17'57.2"N, 13°22'01.2"E, 593 m n. m., Plánický hřeben, 6746a, not. R. Paulič 11. 4. 2019.

Blovce (okr. Plzeň-jih): železniční stanice, v kolejišti, 49°34'53.1"N, 13°31'52.9"E, 403 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6447a, not. R. Paulič 19. 4. 2019.

Starý Plzenec (okr. Plzeň-město): v kolejišti 300 m VJV od železničního nádraží, 49°41'38.8"N, 13°28'56.1"E, 358 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6346b, not. R. Paulič 21. 4. 2019.

***Scopolia carniolica* Jacq.**

Plzeň (okr. Plzeň-město): 860 m SV od vrchu Sytná, přírodní rezervace Petrovka, skupinka asi 10 rostlin, poblíž bledulí a lýkoců, 49°47'29.0"N, 13°21'18.2"E, 366 m n. m., 6246a, Plzeňská pahorkatina, not. J. a M. Kalibánovi 16. 4. 2019, det. S. Pecháčková (z fotografie). Zavlečený druh.

***Scrophularia umbrosa* Dum.**

Plzeň-Křimice (okr. Plzeň-město): 930 m VJV od zámku, severní břeh rybníčka, mezi rákosem, 49°45'20.549"N, 13°19'7.394"E, 311 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6245b, leg. S. Pecháčková 14. 9. 2019, PL. Tento krtičník, na Plzeňsku vzácný, uvádí z příkopů u rybníčka u Křimic již F. Maloch (jako *Scrophularia alata*, MALOCH 1913). J. Sofron jej v r. 2006 našel na druhé straně silnice, ve VKP Mokřad u Ovčína (NESVADBOVÁ & SOFRON 2007). Je pravděpodobné, že tyto dvě mikrolokalitě bývaly propojené. Dnes jsou mokřadní plochy postupně ukrajovány výstavbou.

***Silaum silaus* (L.) Sch. et Thell. – C3**

Plzeň-Újezd (okr. Plzeň-město): vlhká louka u bezejmenného levostranného přítoku Hrádeckého potoka 740 m S od krematoria na Ústředním hřbitově v Plzni, bohatá populace, 800 m JV od konečné stanice trolejbusů č. 16, 49°45'15.307"N, 13°25'56.299"E, 340 m n. m., Plzeňská

- pahorkatina, 6246bc, leg. L. Pivoňková 18. 8. 2019, PL. Překvapivý nález ohroženého taxonu. Jde o druhou současnou lokalitu v Plzni (viz KINSKÁ 2016, MATEJKOVÁ 2019).
- Spergularia salina* J. Presl et C. Presl**
Červený Hrádek (okr. Plzeň-město): krajnice silnice na kontaktu s lesem Černá myť, před křižovatkou z Dýšiny na Zábělou a na Chrást, 49°46'30.188"N, 13°27'53.724"E, 406 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6246b, leg. J. Nesvadbová 30. 7. 2019, PL.
- Symphytum tuberosum* L.**
Plzeň-Doubavka (okr. Plzeň-město): ulice U Panského dvora, 30 m od ul. Zábělská, po levé straně u plotu domu, několik desítek rostlin (o několik dní později posekány), 49°45'33.4"N, 13°25'23.0"E, ca 324 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6245b, leg. J. Kalibán 8. 5. 2019, PL.
- Thesium pyrenaicum* Pourr. – C2t**
Javorná (okr. Klatovy): mezofytická louka 490 m SZ od kostela v obci, severně od rozestavěného domu, 49°13'17.227"N, 13°17'55.153"E, 790 m n. m., Královský hvozd, 6745dd, leg. L. Pivoňková 23. 6. 2019, PL.
- Thlaspi caerulescens* J. Presl et C. Presl**
Nová Huť (obec Dýšina, okr. Plzeň-město): remízek J od silnice V od viaduktu mezi Dýšinou a Novou Hutí, SSZ orientován, 49°46'45.586"N, 13°30'11.827"E, 340 m n. m., Křivoklátsko, 6246b, leg. J. Nesvadbová 8. 4. 2019, PL.
- Thlaspi perfoliatum* L.**
Blovce (okr. Plzeň-jih): železniční stanice, v kolejišti, 49°34'53.1"N, 13°31'52.9"E, 403 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6447a, not. R. Paulič 19. 4. 2019.
Zvíkovec (okr. Rokycany): hřbitov (ca 520 m JV od kostela Nanebevzetí Panny Marie), v řídkém trávníku mezi hroby, západní orientace, 49°57'5.523"N, 13°41'33.932"E, 345 m n. m., Křivoklátsko, 6048, leg. J. Nesvadbová 21. 4. 2019, PL.
- Ulmus minor* Mill. – C4a**
Chudenice (okr. Klatovy): spodní (jižní) okraj remízu Na Mlážském vršku (k. 507), pod zákrutou silniční komunikace ve směru Chudenice – Slatina, ca 1,4 km JJV od kostela sv. Jana Křtitele v obci, pouze jako zmlazující nálet v bylinném a keřovém patře, 49°27'22.892"N, 13°11'2.480"E, 476 m n. m., Branžovský hvozd, 6544b, not. I. Matějková et J. Michálková 13. 6. 2019.
- Veronica polita* Fries**
Jindřichovice (okr. Klatovy): obilné pole na svazích asi 1 km SV od obce, 49°18'14"N, 13°24'32"E, 600 m n. m., Plánický hřeben, 6646c, not. R. Paulič 11. 4. 2019.
Terešov (okr. Rokycany): v areálu Domova mládeže, JJV orientovaná mezička na okraji parku, mezernatý trávník, 49°53'37.931"N, 13°42'5.840"E, 425 m n. m., Křivoklátsko, 6247a, leg. J. Nesvadbová 21. 4. 2019, PL.
- Vicia lathyroides* L.**
Babín (obec Horažďovice, okr. Klatovy): suchá kulturní louka nad silnicí směr Svěradice severně od vsi, 49°21'12.2"N, 13°43'44.8"E, 435 m n. m., Horažďovicko, 6648a, not. R. Paulič et V. Žila 28. 4. 2019.
- Viola collina* Bess.**
Mlážovy (okr. Klatovy): kaz s lískovými křovinami na JZ svahu vrchu Ostrá (kóta 646) J od obce, 49°18'16.8"N, 13°24'39.7"E, 623 m n. m., Plánický hřeben, 6646c, not. R. Paulič 11. 4. 2019.
- Viscum album* L. subsp. *austriacum* (Wiesb.) Vollmann**
Smědčice (okr. Rokycany): východní okraj lesa při kótě 386 asi 700 m JJV od kaple v obci, na ***Pinus nigra***, ca 370 m n. m., Křivoklátsko, 6247a, not. J. Sofron 7. 11. 2019.
Rabí (okr. Klatovy): borový les na jižním okraji hradního příkopu zříceniny hradu Rabí, vitální kolonie na statném exempláři ***Pinus nigra***, 49°16'42.142"N, 13°37'5.628"E, 509 m n. m., Sušicko-horažďovické vápence, 6746b, not. I. Matějková 15. 12. 2019.
Podobný případ byl zjištěn také na Sedlčansku u obce Krásná Hora: kolonie jmelí rostoucí v korunách statných exemplářů ***Pinus nigra*** na výslunných pahorcích, začátek prosince 2019. Nabízí se úvaha o šíření jmelí na jiných druzích borovic.
- Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmelin**
Kotouň (okr. Plzeň-jih): v kolejišti železniční zastávky Kotouň, 49°27'44.8"N, 13°39'59.6"E, 500 m n. m., Plánický hřeben, 6548a, not. R. Paulič 28. 6. 2019.
Spálené Poříčí (okr. Plzeň-jih): v dlažbě před zadním vchodem do Špejcharu ve Dvoře, několik exemplářů, 49°36'58.819"N, 13°36'22.573"E, 430 m n. m., Plzeňská pahorkatina, 6347c, not. J. Nesvadbová 18. 7. 2019.
- Literatura:**
GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
KINSKÁ I. (2016): Koromáč olešníkový, znovuobjevený druh lochotínských luk. – Calluna 21: 13–14.
KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.
MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. I. díl: Soustavný výčet druhů a jejich nalezišť. – Plzeň, 316 p.
MATEJKOVÁ I. (2019): Botanický průzkum plzeňské lokality „Louky pod ZOO“. – Erica, Plzeň, in press.
NESVADBOVÁ J. (2020): *Ambrosia artemisiifolia* na Plzeňsku – překvapení a omluva. – Calluna 25: 14–15.
NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. (2007): Třetí doplněk k flóře města Plzně. – Erica 14: 13–22.
PECHÁČKOVÁ S. [ed.] (2014): Zajímavé floristické nálezy. – Calluna 19: 23–26.
PECHÁČKOVÁ S. [ed.] (2015): Zajímavé floristické nálezy. – Calluna 20: 14–17.
PIVOŇKOVÁ L. (2019): Dvě exkurze do okolí Bezděkova u Klatov. – Calluna 24: 4–6.
SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky, Academia, Praha, 1: 103–121.
SLAVÍK B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 6: 55–62.
web 1: <https://botany.cz/cs/commelina-communis/>
web 2: http://www.missouriplants.com/Bluealt/Commelina_communis_page.html

Ohlédnutí za floristickým kurzem v Plasích 7.–13. července 2019

Lenka Pivoňková

Hlavní výbor České botanické společnosti, z.s., rozhodl v roce 2018 o konání „velkého“ floristického kurzu v západních Čechách. Už předem padl návrh na Plasy, na oblast, kde dosud žádný floristický kurz neprobíhal.

Slávka Nesvadbová domluvila zázemí (ubytování, stravování) v Domově mládeže Gymnázia a Střední odborné školy v Plasích. Protože se zde první týden v červenci pravidelně koná jiná akce a objekt není k dispozici, museli jsme termín konání kurzu posunout na druhý týden v červenci.

Příprava tras probíhala od podzimu 2018 do jara 2019. Se spoustou tipů přišel Vašek Somol, některé nápady vzešly od Jirky Sladkého nebo Jiřího Kalibána a také ode mne. Já jsem vše zakreslila do map 1: 50 000 v prostředí GIS. Jako podklad pro přípravu tras mi sloužily mapa 1:10 000, geologická mapa, letecké snímky, výsledky mapování biotopů, vlastní zkušenosti z terénu, literární údaje o výskytu rostlin (s vyhledáním historických údajů pomohly Jaroslava Nesvadbová a Sylvie Pecháčková), údaje z botanických databází. Když existuje hodně podkladových materiálů, příprava tras trvá sice dlouho, zato je kvalitnější. Výsledkem byly vytištěné mapy pro vedoucí exkurzí na podkladu Základní mapy ČR a informace o jednotlivých trasách a přehledná mapa s trasami exkurzí ve formátu A0 vyvěšená na nástěnce.

Obr. 8. Zakládání sběrů v dobré náladě po přežití bouře ve Spankově.

Informace o trasách s připojenými mapami a s jejich rozvržením na dny byly předem uveřejněny na webových stránkách ČBS. Exkurzní trasy vedly do fytogeografických okresešů a podokresů 28e Žlutická pahorkatina, 28f Svojsínská pahorkatina, 31a Plzeňská pahorkatina vlastní, 30a Jesenická plošina, 32 Křivoklátsko.

V předstihu byly připraveny informační materiály pro účastníky kurzu: Pecháčková S., Matějková I. [eds] (2019): 58. floristický kurz České botanické společnosti Plasy, 7.–13. července 2019, ms., 40 p., které obdržel každý účastník na začátku kurzu. Obsahovaly tyto kapitoly: Jan Bureš: Geologická stavba a paleobotanické zajímavosti území, Jaromír Sofron a Ivona Matějková: Vegetační charakteristika fytochorionů, Sylvie Pecháčková: Trocha botanické historie aneb co bychom měli hledat, Lenka Pivoňková: Ochrana přírody, Pavel Beneš: Cisterciácká klášterní krajina v okolí Mariánské Týnice, Václav Somol: Pivovarnictví – historie a současnost, Jaromír Sofron: Několik kulturně historických objektů v dosahu exkurzních tras, Jaromír Sofron: Výběr základní botanické literatury v dosahu exkurzních tras, Lenka Pivoňková: Přehled exkurzních tras.

Doprava na exkurze byla zčásti zajištěna objednanými autobusy (dopravce Kamil Kolář) – sedm autobusů pro 18 exkurzí, zbytek veřejnými dopravními prostředky, rovněž autobusy. Odjezdy a příjezdy autobusů i vlaků veřejné dopravy jsem vyhledala již brzy na jaře a zkontrolovala v polovině června, zajistila povolení vjezdu autobusu do Spankova, zkontrolovala stávající uzávěry silnic tak, aby vše proběhlo v pořádku. A vytiskla itineráře exkurzí. Až první den kurzu jsem zjistila, že v červenci nastala úplná výluka

vlaků na trati z a do Plas, které byly nahrazeny autobusy, ale s jinými časy odjezdů a příjezdů. Kromě toho byla od července uzavřena hlavní silnice z Plas směr Kralovice, což znamenalo objížděnou trasu přes Babinu a změnu jízdních řádů pro mnoho spojů. Nezbylo, než v neděli odpoledne sednout a znovu zkontrolovat a opravit časy odjezdů pro většinu spojů. Posun odjezdů znamenal pro některé exkurze odjezd místo v ještě přijatelných sedm hodin již ve čtvrt na sedm. Tím potíže s dopravou nekončily. Některé spoje (autobusy) jednoduše vůbec nejely, např. dvakrát ranní do Babiny nebo z Koryt zpět a účastníci museli dopravu řešit jinak.

Objekt, ve kterém jsme bydleli, byl nově rekonstruován, takže pokoje i tělocvična, kde se spalo, působily útulným dojmem. Kuchařky zdejšího „Domova“ nám celý týden připravovaly chutné večeře. Snídaně si vzhledem k velmi časným odjezdům na exkurze zajišťoval každý účastník sám (v kuchyňce bylo možno uvařit čaj).

Po večeři jsme se scházeli v jídelně, kde všichni vedoucí exkurzí prezentovali svoje trasy, zajímavé nálezy i příhody.

Bylo připraveno 53 tras pro floristické exkurze, z nichž bylo uskutečněno 47. Vedoucími floristických exkurzí byli: Karel Boublík, Jiří Brabec, Vít Grulich, David Hlisenkovský, Aleš Hoffmann, Lubomír Hrouda, Jindřich Chrtěk, Zdeněk Kaplan, Leoš Lippl, Ivona Matějková, Radim Paulič, Sylvie Pecháčková, Lenka Pivoňková, Karel Prach, Jan Prančl, Michal Štěpánek, Jan Štěpánek, Tomáš Vymyslický. Kromě toho proběhlo pět dendrologických exkurzí pod vedením Zdeňka Blahníka a jedna lichenologická pod vedením Ondřeje Peksy.

Floristického kurzu se zúčastnilo 150 osob, z toho 14 členů pobočky: Jan Bureš, Rudolf Hlaváček, Jitka Horková, Jiří Kalibán, Ivana Kinská, Ivona Matějková, Jana Nová, Radim Paulič, Elena Plesková, Sylvie Pecháčková, Lenka Pivoňková, Jiří Sladký, Eliška Václavíková, Eva Volfová.

Počasí bylo po celou dobu kurzu příznivé s teplotami jen mírně nad 20 °C a bez deště.

Byla nalezena řada nových druhů i botanicky zajímavých lokalit. To už není náplní tohoto článku. Výsledky kurzu budou po zpracování uveřejněny v Přílohách Zpráv ČBS.

Myslím, že se nám florista vydal. (Pozn. J. Nové: Všichni účastníci, s nimiž jsem mluvila, si floristický kurz velmi pochvalovali.) Informační materiály pro účastníky kurzu, přehled tras a fotografie z některých exkurzí jsou k dispozici na webové stránce České botanické společnosti:

<https://botanospol.cz/cs/node/2559>

Rejstřík druhů a KlikCalluna na webu

Pro snazší orientaci v množství dat, nashromážděných v časopisu Calluna od prvního čísla z roku 1996 až do dneška, vznikly dva nástroje: **Rejstřík druhů** (možná znáte v tištěné podobě mimořádného čísla Calluny) a databázová aplikace **KlikCalluna** (někteří z čtenářů se podíleli na testování).

Obsahem obou nástrojů jsou metadata, tedy „data o datech“, koncipovaná jako seznamy druhů: v Rejstříku jsou ke každému druhu uvedeny chronologicky všechny jeho výskyt v Calluně, aplikace KlikCalluna navíc – kromě řady dalších funkcí – příslušnou stránku časopisu zobrazuje. Obojí bylo šířeno původně na flashdiscích; nyní je vše ke stažení (volně, bezplatně a bez registrace) na adrese <http://www.klikcalluna.cz/#mu-download> (nebo jednodušeji www.klikcalluna.cz a zde volba „Ke stažení“).

Najdete zde balíček s kompletní instalací programu včetně aktuálních dat (vhodný hlavně pro nové uživatele)

i aktualizací souborů s daty 2019 a 2020 pro ty, kdo již program mají. K dispozici jsou rovněž návody k instalaci, běžnému používání programu i aktualizaci dat.

Oproti tištěné verzi je zde Rejstřík druhů bez úvodních stránek, ale obsahuje již data z aktuálního čísla časopisu včetně několika oprav.

Smyslem založení této webové stránky je co nejpohodlnější zpřístupnění Rejstříku i KlikCalluny všem zájemcům – vždy v aktuálním stavu, bez nutnosti kohokoli kontaktovat a překonávat jakékoli překážky.

Jaroslav Šimeček

Pozn. S. Pecháčkové: Děkujeme všem testovačům KlikCalluny a také panu Karlu Čížkovi za nalezení chyb v první verzi Rejstříku.

Západočeští botanici bodovali

V celostátní soutěži Gloria Musaealis bývají přírodovědci většinou v menšině, obklopeni historiky a uměnovědci. O to více nás těší, že se po pěti letech (viz Calluna 2015) zopakovala situace, kdy mezi humanitní obory prorazili botanici s jednou knihou a jednou výstavou.

Publikace „Květena Soosu a okolí“ autorů Jiřího Brabce a Jiřího Velebila, kterou vydalo Muzeum Cheb spolu s 4. ZO ČSOP Cheb, získala v soutěži „Gloria musaealis 2018“ v kategorii Publikace roku Zvláštní ocenění. „Oceněná publikace přináší na 424 stranách křídového papíru informace o současnosti i historii květeny Soosu a okolí a několik dalších doprovodných textů. Obsahuje více než 210 barevných fotografií rostlin vyskytujících se ve sledovaném území a dalších více než 35 fotografií dokumentujících krajinu, geologické jevy či zvěřenu Soosu a okolí. Publikace je první samostatně vydanou květenou Soosu, jednoho z nejnavštěvovanějších míst přírody západních Čech.“ (web 1)

Výstava Kořeny, kterou připravilo botanické oddělení Západočeského muzea v Plzni (autoři Sylvie Pecháčková a Ondřej Peksa), získala v kategorii Výstava roku 2018 druhé místo. Protože jsem hlavní autorka, nechám raději promluvit porotu: „Výstava naučnou a poutavou formou seznámila se životem v prostředí, které je lidskému oku běžně ukryté pod povrchem země, v půdě. Botanické oddělení Západočeského muzea v Plzni jako ojedinělé v Evropě tvoří a spravuje Sbírku podzemních orgánů rostlin. Projektu a přípravy výstavy se účastnily i další vědecké instituce. Díky této spolupráci bylo možné nahlédnout do mnoha různých oborů od ekologie kořenů a oddenků přes studium mykorhiz a půdních hub až po bezobratlé živočichy. Mimořádným rozměrem projektu bylo zapojení amatérských výtvarníků z řad dětí ze ZUŠ a seniorek z Mezigeneračního a dobrovolnického centra, kteří spolu s autory vytvořili pro diváky atraktivní modely v třicetinasobném zvětšení.“ (Anonymus 2019)

V roce 2020 by měly Kořeny pobývat postupně v Chrudimi a v Jílovém u Prahy. Snad se to podaří a kdo jste je neviděli, máte šanci.

Sylvie Pecháčková

Web 1: <http://muzeumcheb.cz/publikace-kvetena-soosu-a-okoli/>

Anonymus (2019): Výsledky XVII. Ročníku Národní soutěže muzeí Gloria musaealis. – Věstník AMG 3: 6–15. https://www.cz-museums.cz/UserFiles/file/2019/Vestnik/Vestnik_3_19_komplet_mensi.pdf

Výběr z nové literatury

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – 1168 p., Academia, Praha.

Celkem více než 3700 druhů a poddruhů rostlin popsalo 51 autorů pod vedením hlavního editora Zdeňka Kaplana. Ten ke Klíči uvádí zajímavé informace (web 1):

„Hlavně díky širokému využití tzv. molekulárních metod rychle přibývají nové poznatky v botanické systematice, což významně změnilo názory na evoluci cévnatých rostlin, a tedy i jejich systém. Klíč z roku 2002 tak byl v mnoha ohledech zastaralý a vyžadoval důkladnou revizi. Tým editorů proto na jaře 2014 vytvořil koncepci nového díla. Všechny 51 autorů textů je uvedeno v seznamu níže. Rukopis Klíče byl dokončen a předán do nakladatelství Academia v létě 2016, vyšel v létě 2019.

Ačkoliv celkové pojetí Klíče vychází z prvního vydání, velká část čeledí a rodů byla zcela přepracována, u zbývajících byly všechny informace prověřeny a podle potřeby upřesněny nebo aktualizovány. Zvláštní pozornost jsme věnovali dřevinám, které se v posledních desetiletích často pěstují v sídlech a které dosud nebyly odpovídajícím způsobem zpracovány ani v Květeně České republiky, ani v prvním vydání Klíče. Dále jsme kriticky posoudili taxonomické hodnocení a pojmenování kulturních rostlin tak, aby bylo v souladu s taxonomickými zásadami a Mezinárodním kódem nomenklatury pěstovaných rostlin. V neposlední řadě jsme do rukopisů doplnili všechny nově nalezené, původní i zavlečené druhy. Výstižné ilustrace jsme převzali z prvního vydání Klíče, 589 perokreseb však nově připravily ilustrátorky ve spolupráci s autory textů příslušných rodů.“

BRABEC J. & VELEBIL J. (2018): Květena Soosu a okolí. – 421 p., 4. základní organizace Českého svazu ochránců přírody a Muzeum Cheb, p. o. Karlovarského kraje.

„Kniha je první samostatně vydanou květenou Soosu, jednoho z nejnávštěvovanějších míst přírody západních Čech. Představuje přehled lokalit všech druhů rostlin, které byly nalezeny v tomto chráněném území a okolí v letech 2012–2017, vedle toho zde však čtenáři naleznou také doprovodné texty o historii, geologii, paleoekologii území a stať věnovanou mokřadnímu ptactvu v NPR Soos.“ (web 2)

Kniha získala ocenění v soutěži Gloria Musaealis 2018, více viz na stránkách vydavatele (web 3). Podrobnou recenzi napsal V. Melichar do Živy (6/2019, web 4).

ONDRÁČEK Č. [ed.] (2019): Ohrožené rostliny Ústeckého kraje: červený seznam květeny Ústeckého kraje a komentáře k vybraným taxonům. – 223 p., Ústí nad Labem: Ústecký kraj.

„Publikace podává ucelený obraz o ohrožených rostlinách Ústeckého kraje. V úvodních kapitolách je zpracována charakteristika kraje a vymezení oblasti. Následuje Metodická část a Červený seznam ohrožených taxonů Ústeckého kraje. Nejrozsáhlejší kapitola (Speciální část) je věnována kriticky a silně ohroženým taxonům v kraji. Celkem je zde zpracováno 358 rostlinných druhů. U jednotlivých druhů je popsána jejich charakteristika, místa výskytu, rozšíření v ČR a podrobněji pak rozšíření v Ústeckém kraji. U všech druhů je mapa se současným rozšířením v kraji a naprostá většina je i vyfotografována.“ (web 2)

Objednávky přijímá Muzeum Chomutov, pan Čestmír Ondráček ondracek@muzeumchomutov.cz, cena při osobním odběru 350 Kč, poštou 450 Kč. Publikace je také

v prodeji v knihovně ČBS, Benátská 2, Praha 2 za 350 Kč (pouze osobní odběr).

NEPRAŠ K., KROUFEK R. & VLAČIHA V. (2018): Orchideje Českého středohoří. – 206 p., Ústí nad Labem, Český svaz ochránců přírody.

„Druhé vydání knihy Orchideje Českého Středohoří představuje slovem i obrazem všechny druhy orchidejí, jež se v této oblasti historicky vyskytovaly nebo dosud vyskytují. Ukazuje je na bezmála 350 fotografiích, zároveň poskytuje čtenáři informace o jejich ekologii, rozšíření i soupis floristických nálezů.“ (web 2)

HROUDA L. & SKOUMALOVÁ A. (2018): Rostliny naší přírody: štetcem Anny Skoumalové a perem Lubomíra Hroudě. – 850 p., Academia, Praha.

„Akvarelový atlas zahrnuje cca 780 dominantních bylin přírody České republiky. Originální obrázky, malované výhradně podle živého materiálu, jsou doprovázeny krátkými texty o ekologii druhu, rozlišovacích znacích, které nejsou patrné z obrázku, popřípadě o příbuzných druzích a jejich určení. Výběr rostlin v knize zohledňuje posun naší květeny od roku 1973 zařazením běžných invazních druhů a většího počtu travních dominant. Z rostlin horských a z orchidejí je zobrazen výběr nápadných a častých druhů, které se přirozeně vyskytují na území České republiky.“ (web 5)

Zajímavosti o povaze a vzniku knihy najdete např. v článku Z. Šmejkalové (web 6): „Jak paní Skoumalová uvedla, v podstatě se dá namalovat jeden akvarel za den. Ale například lopuch jsem malovala 25 hodin – má na listech jemné vlasové linky v určitém systému, který je třeba dodržet.“ Práce na tak rozsáhlém díle nebyla jednoduchá. Trvala několik let a její obsah byl konzultován s dalšími 20 botaniky“.

KLIMEŠOVÁ J. (2018): Temperate herbs: an architectural analysis. – 276 p., Academia, Praha.

Nelekejte se anglického názvu: odborný (hutný a přehledný) text o architektuře rostlin má 17 stran, zbytek knihy (tj. skoro celá) jsou obrázky. Kdo zná a obdivuje kresby podzemních částí rostlin z databáze CLO-PLA (web 7), zajásá nad možností prohlížet si je v knižní podobě. Recenzi jsem napsala do časopisu Živa 2/2019 (web 8).

Botanický ústav AV ČR vydává **časopis Botanika** – časopis „pro lidi“ psaný samotnými odborníky, o nejnovějších poznatcích v oboru a také o zákulisí vědy (viz web 9). Od r. 2018 je dostupný k nahlédnutí v Západočeském muzeu v Plzni.

Na závěr doporučuji krásnou a vtipnou knížku, která mluví obrázky. O lese v každé roční době: co se děje na zemi, ve vzduchu, ve vodě – a hlavně i pod zemí.

DZIUBAKOVÁ E. (2017): Rok v lese. – vyd. Host, Brno.

A kdybyste se o podzemí chtěli dozvědět více, jeden tip na příští sezónu: v r. 2019 vznikla nevšední **naučná stezka Pod zemí**, s tabulemi, které na základě návrhů přírodovědců (S. Pecháčková, O. Peksa, P. Tájek, M. Lang, P. Bezděčka) ztvárnil Dalibor Nesnídal. Stojí za to vypravit se do Nevřeně jak na stezku, tak na její závěr – hlubinný kaolinový důl (web 10).

Sylvie Pecháčková

Zdroje:

- web 1: <http://www.ibot.cas.cz/personal/kaplan/klic.html>
web 2: <https://botanospol.cz/cs/knihy>
web 3: <http://muzeumchab.cz/publikace-kvetena-soosu-a-okoli/>
web 4: <http://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/jiri-brabec-a-jiri-velebil-editori-kvetena-soosu-a.pdf>
web 5: <https://www.academia.cz/rostliny-nasi-prirody--hrouda-lubomir--academia--2018>
web 6: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/41561/hrouda-lubomir-rostliny-nasi-prirody>
web 7: <https://clopla.butbn.cas.cz/>
web 8: <http://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/jitka-klimesova-temperate-herbs-an-architectural-a.pdf>
web 9: https://www.ibot.cas.cz/botanika/?page_id=362&lang=cs
web 10: <http://www.centrumcaolinum.cz/cs/pod-zemi-1560171596/naucna-stezka-pod-zemi/>

PERSONALIA

Věra Hadincová – neuvěřitelných 65

V roce 2019 se 65 let dožila RNDr. Věroslava Hadincová, CSc. Nebývá zvykem u žen zmiňovat jejich věk. Ale v případě Věry si jej dovoluujeme uvést jako příklad toho, jak se věk prodlužuje a jak lidé, kteří se rozumně chovají vzhledem k jídlu a fyzickým aktivitám, mohou vypadat výrazně mladší.

Pro naši širší botanickou neakademickou veřejnost jde asi o málo známou osobnost; daleko známější je její manžel, Jiří Echium Hadinec, se kterým mají syna, dceru a dvě vnoučata.

Věra maturovala v roce 1973 na Gymnázium v Mnichově Hradišti, ve stejném roce začala studovat biologii na pražské Přírodovědecké fakultě, kde se specializovala na obor botanika-geobotanika. Studium úspěšně zakončila v roce 1978. Pak nastoupila v Botanickém ústavu v Průhoncích, kde ji čekal obvyklý řetězec postavení – studijní pobyt, interní aspirantura, obhajoba a různé kategorie vědecké pozice. V Botanickém ústavu strávila celou svou profesní kariéru.

Svou odbornou práci zahájila v rámci komplexního projektu výzkumu sukcese na úhorech Českého krasu, který v té době započali Marek Rejmánek a Jana Osbornová-Kosinová. Při své práci se dostala poměrně hluboko do poznání vztahů mezi vegetací a půdou. Proto je Věra také velmi žádaným členem týmů (a také oficiálním i neoficiálním pedagogem – viz dále). V Botanickém ústavu se v půlce 80. let začlenila do týmu studujícího procesy probíhající v lučních společenstvech v Krkonoších, kde stále působí. Sama pak rozjela výzkum invaze borovice vejmutovky v Labských pískovcích; aktivní ale byla a stále je i v mnohých dalších ekologických projektech.

Zejména v rámci různých projektů v pískovcích vedla Věra ať oficiálně jako školitel či jako neoficiální konzultant celou řadu diplomových prací; ty se týkaly vejmutovky, její populační biologie a šíření, dekompozice jejího opadu i vlivu na ostatní rostliny. Správa národního parku tím získala

množství podkladů, které slouží k aktivnímu managementu daného území. Další práce se pak týkaly například požárů a jejich efektu, regenerace semenáčků a sukcese na pasekách. Kromě vejmutovky to byly i práce o dalších druzích invadující pískovcové oblasti, jako modřín, douglaska či kaštanovník. Co je nutno říci, že studentům se velice věnovala (místy až příliš) a dokázala jim vnuknout i poněkud jiný pohled na danou problematiku. To se ostatně netýká pouze studentů, ale i kolegů v týmech, kde se uplatní zejména její znalosti vztahů půda-rostlina, ale i její další všestranné dovednosti.

K západním Čechám se vztahuje Věřina nejcitovanější práce, metodická práce, kterou publikovala s J. Lepšem (LEPŠ & HADINCOVÁ 1992). V této práci autoři testovali, které chyby dělané při fytoecologickém snímkování mají vliv na další zpracování při využití numerických metod. Zjistili, že chyby v zaznamenání či nezaznamenání druhů mají větší vliv než chyby v odhadech pokryvnosti. Z toho pak plyne potřeba se dobře naučit rostlinné druhy, i sterilní, jestliže chceme při jakémkoliv práci dokumentovat vegetaci pomocí fytoecologických snímků. Kromě toho je autorkou 43 vědeckých prací publikovaných v mezinárodních časopisech a dalších článků zejména pro místní zainteresovanou veřejnost.

František Krahulec, Hana Skálová

Pozn.: Věra Hadincová není členkou Západočeské společnosti ČBS, přesto je několik dobrých důvodů jí u nás popřát. Z odborného hlediska je tato gratulace dobrou záminkou pro upozornění na studie o vejmutovce (viz níže), protože i na Plzeňsku se s touto invazní borovicí setkáváme.

Za důležitější důvody však považují ty „člověčí“. Věra patří do skupiny významných botaniků-ekologů, kteří se různým způsobem západních Čech dotkli; zatímco však Karlu Prachovi, Janu Lepšovi, Jiřímu Hadincovi i Jaroslavu Michálkovi tu vyšly gratulace k šedesátinám (Calluna 2014 a 2016), na Věru si při šedesátce nikdo nevzpomněl. Možná prostě proto, že by jí ten věk opravdu nikdo nehádal. Anebo proto, že Věra patří k lidem, jejichž zásluhy zůstávají skryté – ale kdo s ní spolupracoval, určitě ocenil nezdočný optimismus, věcně rýpavé otázky, praktické jednání a mimořádnou otevřenost a vstřícnost. Jsem přesvědčena, že právě takoví lidé nám činí život příjemnějším a mělo by se jim alespoň za to poděkovat.

Takže Věrko, děkuji a přeji Ti radost z bádání, umění i rodiny.

Sylvie Pecháčková

Výběr z odborných prací:

- HADINCOVÁ V., KÖHNLEINOVÁ I., MAREŠOVÁ J. & ŠAJTAR L. (2008): Šíření borovice vejmutovky v lesích České republiky. – *Živa* 3: 108–110.
HADINCOVÁ V., KÖHNLEINOVÁ I. & MAREŠOVÁ J. (2007): Invasive behaviour of white pine (*Pinus strobus* L.) in sandstone areas in the Czech Republic. – In: HÄRTEL H., CÍLEK V., HERBEN T., JACKSON A. & WILLIAMS R. (eds), *Sandstones Landscapes*, Academia, Praha, pp. 219–224.
HADINCOVÁ V., MÜNZBERGOVÁ Z., WILD J., ŠAJTAR L. & MAREŠOVÁ J. (2008): Dispersal of invasive *Pinus strobus* in sandstone areas of the Czech Republic. – In: TOKARSKA-GUZIĆ B., BROCK J. H., BRUNDU G., CHILD L. E., DAEHLER C. C. & PYŠEK P. (eds), *Plant invasions: Human perception, ecological impacts and management*. Backhuys Publisher, Leiden, pp. 117–132.
LEPŠ J. & HADINCOVÁ V. (1992): How reliable are our vegetation analyses? – *J. Veget. Sci.*, 3: 119–124.

Adresy autorů

Prom. ped. Karel Čížek, Palackého 289, 339 01 Klatovy 2
Jiří a Michaela Kalibánovi, jiri.kaliban@seznam.cz
Mgr. Ivona Matějková, zamira-klub@volny.cz
Mgr. Jaroslava Nesvadbová, nesvaslavka@seznam.cz, Nová
Hut' 88, 330 02 Dýšina
Mgr. Jana Nová, novaj@volny.cz
Ing. Radim Paulič, Radim.Paulic@seznam.cz
RNDr. Sylvie Pecháčková, spechackova@zcm.cz
Ing. Lenka Pivoňková, Lenka.Pivonkova@plzensky-kraj.cz
Jiří Sladký, jiri.sladky@nature.cz
RNDr. Jaromír Sofron, Nová Hut' 79, 330 02 Dýšina
RNDr. Miroslava Šandová, msandova@zcm.cz

Autoři fotografií

Obr. 1 – Lenka Pivoňková
Obr. 2 – Jan Nesvadba
Obr. 3 – Eva Hanzalová
Obr. 8 – Sylvie Pecháčková
Portrét V. Hadincové – Sylvie Pecháčková

Členové Západočeské pobočky České botanické společnosti

<i>Jméno</i>	<i>Rok narození</i>	<i>Bydliště</i>	<i>Mailová adresa</i>
Bílek Ondřej	1977	Stupno–Brasy	bilek@geovision.cz
Brabec Jiří	1972	Aš	jbrabcak@seznam.cz jiri.brabec@muzeumcheb.cz
Bureš Jan	1978	Mantov	rallus@seznam.cz
Cais Jiří	1952	Plzeň	cais@kcvjs.cz
Čížek Karel	1936	Klatovy	-
Hlaváček Rudolf	1957	Příbram	hlavacek-r@muzeum-pribram.cz
Hlinková Daniela	1977	Plzeň	danliska@seznam.cz
Horková Jitka	1978	Plzeň	jitkahorkova@seznam.cz
Chocholoušková Zdeňka	1970	Plzeň	chochol@cbg.zcu.cz
Jedličková Kateřina	1983	Dolany	jedlickovaka@seznam.cz
Kadlecová Řeřichová Zdeňka	1982	Plzeň	z.řerichova@volny.cz
Kalibán Jiří	1951	Plzeň	jiri.kaliban@seznam.cz
Kalibánová Michaela	1949	Plzeň	jiri.kaliban@seznam.cz
Kinská Ivana	1978	Plzeň	ikinska@centrum.cz
Kočár Petr	1973	Kokořov	kocar@arup.cas.cz
Královec Josef	1940	Mariánské Lázně	josef.kralovec@iol.cz
Lišková Jana	1988	Plzeň	jbax@volny.cz
Marková Helena	1946	Štáhlavy	pavelmarek43@volny.cz
Martínková Eva	1949	Cheb	evamartinkova2@gmail.com
Matějková Hana	1970	Plzeň	hana.havlic@centrum.cz
Matějková Ivona	1974	Kvasetice	zamira-klub@volny.cz
Melichar Vladimír	1974	Karlovy Vary	vmelichar@seznam.cz
Michálek Jaroslav	1955	Sokolov	michalek@muzeum-sokolov.cz
Mudra Petr	1964	Broumov	pmudra@email.cz
Nesvadbová Jaroslava	1947	Nová Huť	nesvaslavka@seznam.cz
Nová Jana	1984	Tymákov	novaj@volny.cz
Paulič Radim	1984	Strakonice	Radim.Paulic@seznam.cz
Pecháčková Sylvie	1967	Plzeň	spechackova@zcm.cz
Pešková Václava	1973	Plzeň	vlpeskovi@volny.cz
Pivoňková Lenka	1965	Plzeň	lenka.pivonkova@plzensky-kraj.cz
Plesková Elena	1947	Rakovník	elena@pleska.net
Pyšek Petr	1958	Praha	pysek@ibot.cas.cz
Sladký Jiří	1968	Plzeň	jiri.sladky@nature.cz
Sofron Jaromír	1932	Nová Huť	-
Sprinzlová Anna	1981	Plzeň	sprinanna@gmail.com
Šandová Miroslava	1947	Holoubkov	msandova@zcm.cz
Škrábek Josef	1967	Plzeň	skrabek.j@seznam.cz
Špelinová Markéta	1981	Chrást	marketka.spelinova@seznam.cz
Štech Milan	1968	České Budějovice	stech@prf.jcu.cz
Tájek Přemysl	1980	Mariánské Lázně	tacek@seznam.cz
Tomášek Milan	1969	Rokycany	M.Tomasek@seznam.cz
Václavíková Eliška	1979	Kváskovice	vaclavikova@ametyst21.cz
Valtr Pavel	1936	Plzeň	valtr.p@volny.cz
Velebil Jiří	1983	Benešov	jvelebil@seznam.cz
Volfová (Chvojková) Eva	1978	Prusiny	volfova@ametyst21.cz ametyst.volfova@gmail.com
Vondrovicová Renata	1971	Oprechtice	renata.proskova@seznam.cz

Pokyny pro autory

Rukopis je přijímán v textovém editoru Microsoft Word, formáty DOC nebo RTF, s jednou vtištěnou kopií, nebo v elektronické podobě na adrese spechackova@zcm.cz.

Vědecká jména taxonů a syntaxonů je nutné psát kurzívou, jména autorů v literatuře velkými písmeny; jinak celý text psát standardním typem písma (zdůrazněný text je možno psát tučně). Zarovnávat vlevo. Entrovat pouze na konci odstavce, neodsazovat, nevynechávat řádky.

Tabulky je nutné dodat zvlášť, zpracované v tabulkovém procesoru Excel. Tabulky ani obrázky (nejlépe .jpg, .tif) nesmí být zalomeny do textu. Kresby musí být dokonale kontrastní.

U citované literatury je pořadí popisovaných znaků následující:

1. u časopisů: příjmení autora, zkratka křestního jména, tečka, rok vydání práce v závorce, dvojtečka, úplný název práce, tečka, pomlčka, název časopisu nebo jeho zkratka, čárka, místo vydání, čárka, série, třída apod., čárka, ročník, dvojtečka, stránky citované práce, tečka.
2. u knih: až po název knihy stejné, po tečce za názvem následuje údaj o edici, svazku apod., tečka, pomlčka, vydavatel, čárka, místo vydání, čárka, počet stran, tečka.
3. u sborníků, kompendií aj.: příjmení a zkratka křestního jména autora, rok vydání (stejně jako u časopisů), dvojtečka, název práce, tečka, pomlčka, „In“, dvojtečka, příjmení a zkratka křestního jména redaktora, příp. editora sborníku, zkratka „red.“ v hranatých závorkách, název sborníku, čárka, stránky citované práce uvedené zkratkou „p.“, tečka, pomlčka, místo vydání, tečka.
4. u rukopisů (dipl., disert., kandid. prací apod.) jako u knižní publikace, za pomlčkou za názvem práce následuje zkratka „Ms“; na konci práce je nutno v hranatých závorkách uvést údaj o deponaci, jemuž předchází zkratka „Depon.“.
5. u webových stránek: jako u předešlých citací, pomlčka, na závěr uvést adresu www a za ni do závorky datum, kdy autor navštívil citovanou stránku

Poznámky: Zkratky křestního jména autora se uvádějí za příjmením; mezi jména autorů se klade čárka, mezi předposlední a poslední jména autorů „et“. Cituje-li se více prací jednoho autora, vydaných v témže roce, připojuje se za letopočet index ve formě malého písmene. Počáteční písmena časopisu (event. jejich zkratky) se píší velká, členy, spojky a předložky se vynechávají.

Výrazy pro označení edice, svazku, dílu apod. se latinizují (vydání = Ed., svazek = Vol., díl = Tom.), stejně jako výrazy pro označení části, třídy (část = Pars, třída = Cl., řada = Ser.).

Uzávěrka příštího čísla: 24. 10. 2020

Ivona Matějková ed. Zajímavé floristické nálezy 2019	18
Lenka Pivoňková Ohlédnutí za floristickým kurzem v Plasích 7.–13. července 2019	23
Jaroslav Šimeček Rejstřík druhů a KlikCalluna na webu	24
Sylvie Pecháčková Západočeští botanici bodovali	24
Sylvie Pecháčková Výběr z nové literatury	25
František Krahulec a Hana Skálová Věra Hadincová – neuvěřitelných 65.....	26
Adresy autorů	27
Adresář členů pobočky.....	28